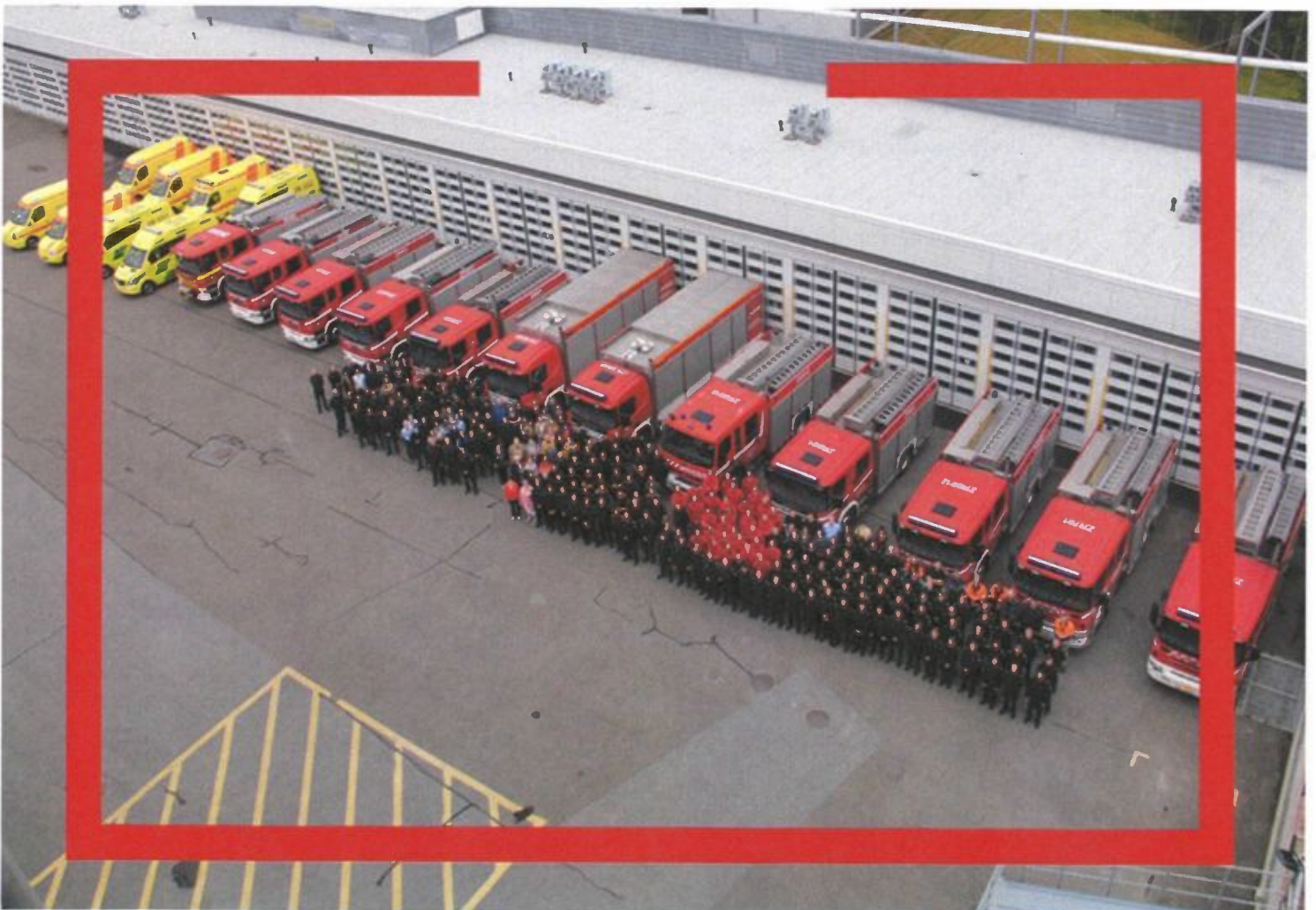

Pelastusopiston tilinpäätös 2019

PeODno-2020-172

Sisällys

1	Toimintakertomus.....	3
1.1	Johdon katsaus.....	3
1.2	Tuloksellisuus.....	4
1.3	Vaikuttavuus.....	4
1.3.1	Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan vaikuttavuus.....	5
1.3.2	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen vaikuttavuus.....	7
1.3.3	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	8
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	8
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	8
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	9
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	13
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	17
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	19
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	19
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	21
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	23
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	25
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	25
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	27
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	28
1.7.4	Tase.....	28
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	29
1.9	Arviointien tulokset.....	31
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	31
2	Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma.....	32
3	Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma.....	34
4	Pelastusopiston tase.....	35
5	Liitetiedot.....	37
6	Allekirjoitukset.....	44

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Toimintavuonna 2019 Pelastusopisto toteutti tehtävänsä antamalla pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta sekä pelastusalan päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta yhteistyössä Savonia-ammattikorkeakoulun ja Poliisiammattikorkeakoulun kanssa. Uutena lakisääteisenä tehtävänä huolehdittiin sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmään liittyvistä tehtävistä. Tämän lisäksi järjestettiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta ja ammatillista täydennyskoulutusta. Pelastusopisto huolehti resurssiensa puitteissa pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ja tutkimustoiminnan koordinoinnista. Pelastusopiston toimintoihin kuului myös Työturvallisuuden harjoitusalue (TTHA).

Koulutettavapäivien määrä nousi edellisvuodesta noin 6 % kokonaismäärän ollessa 86 417. Runsasta julkisuutta saaneeseen hätäkeskuspäivystäjien puutteeseen pyrittiin koulutuksen keinoin vastaamaan lisäämällä aloittavien kurssien määrää ja kasvattamalla opiskelijoiden sisäänottomääriä. Tutkintopalautteet ylittivät asetetut tavoitteet ja opintonsa keskeyttäneiden joukko oli muihinkin oppilaitoksiin verrattuna todella pieni.

Vuoden aikana odotettiin sisäministeriön päätöstä pelastusalan koulutusuudistuksen käynnistymisestä. Samalla jatkettiin tutkintojen sisällöllistä kehittämistä. Pelastusopistolla oltiin valmistauduttu pelastaja- ja alipäällystökoulutuksen keskittämiseen Kuopioon, minkä vuoksi suuri yllätys koettiin Pelastuskoulun saadessa jatkoluvan tutkintokoulutukselleen.

Epävarmuus tulevien kehyskausien rahoituksesta johti tarkkaan ja varovaiseen taloussuunnitteluun sekä tiettyjen tavoitteiden toteutukseen liittyvien toimintojen siirtämiseen. Huolta on aiheuttanut myös se, kuinka ennakoita ja vastata tulevaisuuden muutostarpeisiin. Pelastusopiston tulisi oppilaitoksena kulkea mm. teknisen kehityksen kärkijoukossa. Kehittämiseen tulisi pystyä investoimaan, mutta kuinka osoittaa tämä tarve ja erityisesti se, mitä tapahtuu, jos kehittämiseen ei investoida.

Kansainvälinen pelastustoiminta vakiintui toimintavuoden aikana osaksi Pelastusopiston toimintaa. Ongelmaksi on koettu päivystys-/varallaolo, jossa on tehty yhteistyötä Kriisinhallintakeskuksen kanssa. Käytännössä Pelastusopistolla on valmius asiantuntijoiden lähettämiseen ainoastaan virka-aikana. Vuoden 2020 aikana varallaolokysymys korvauksineen on saatava ratkaistuksi, samoin kuin Pelastusopiston valtiotyönantajarooliin liittyvät vastuukysymykset.

Pelastusopiston työtyytyväisyysindeksi nousi edellisvuodesta ollen 3,45. Suhteellisen hyvää indeksistä ja sen positiivisesta kehityksestä huolimatta tarpeita lähiesimiestyön kehittämiseen nousi esille ja siihen panostetaan vuonna 2020.

Yhteistyötä Pelastusopiston oppilasyhdistyksen kanssa jatkettiin rakentavassa hengessä. Oppilasyhdistyksen puheenjohtaja ja Pelastusopiston johto ovat tavanneet säännöllisesti.

1.2 Tuloksellisuus

Aikaisempien vuosien tapaan toimintavuotta leimasi merkittäviin yhteiskunnallisiin muutoksiin liittyvä epävarmuus. Henkilöstön epävarmuuden sietokykyä on pyritty tukemaan aktiivisella viestinnällä sen mukaisesti kuin Pelastusopiston johdolla on ollut tietoa käytettävissään. Toimintavuoden aikana on annettu runsaasti lausuntoja ja toteutettu tehtäväksiantoja ajoittain hyvin nopealla aikataululla. Pelastusopiston edustajia on ollut monissa työryhmissä ja hankkeissa. Nämä kaikki ovat olleet omiaan luomaan paineita toimintojen priorisoinnille sekä aiheuttaneet henkilöstön kuormitusta.

Tulostavoiteasiakirjassa olevien mittarien näkökulmasta tulostavoitteet saavutettiin keskimäärin suunnitelman mukaisesti. Talousarvioesityksen henkilötyövuosiarvio ylitettiin pääasiassa sen takia, ettei tavoitteessa huomioitu kansainvälisen pelastustoimen henkilöstön siirtymistä Kriisinhallintakeskuksesta osaksi Pelastusopiston henkilöstöä. Lisäksi Pelastusopisto toteutti välttämättömiä lisärekrytoiteja koulutukseen, henkilöstösuunnitteluun sekä organisaation kehittämiseen ja uusien lainsäädännöllisten velvoitteiden toteuttamiseen liittyen (mm. tietosuoja, tiedonhallinta). Ammatillisissa perustutkinnoissa ja AMK-tutkinnoissa tavoitteet saavutettiin. Tutkintokoulutuksen laadussa toteutuma ylitti tavoitteen selvästi. Julkaisujen ja hankkeisiin kytkettyjen opinnäytetöiden määrässä tavoitteet ylitettiin.

Taulukko 1. Tulossopimuksen 2019 sekä Talousarvioesityksen 2019 tavoitteet ja toteuma vuodelle 2019.

	YKSIKKÖ	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019
HTV-määrä *)	kpl	107	116
Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnot	kpl	189	189
Amk- tutkinnot	kpl	30	34
Tutkintokoulutuksen laatuarviointi (1-4)	ind	3,08	3,30
Julkaisujen määrä	kpl	19	20
Kotimaisten yhteistyöhankkeiden määrä	kpl	N/A	19
Kansainvälisten projektien määrä	kpl	N/A	7
TKI-hankkeisiin kytketyt opinnäytetyöt	kpl	7	10
VMBaron keskiarvo (1-5)	ind	3,45	3,54

*) talousarvioesityksen htv-tavoitteessa ei ole huomioitu kansainvälisen pelastustoiminnan henkilöstön siirtymistä Kriisinhallintakeskuksesta, toteuma 2019 7,22 htv.

1.3 Vaikuttavuus

Tulostavoite: *Pelastusopisto tuo sisäisen turvallisuuden keskeisenä toimijana vahvemmin viestinnällisesti esille pelastusalan ja hätäkeskustoiminnan sekä siviilivalmiuden merkitystä.*

Toimintavuoden aikana Pelastusopiston viestintää on kehitetty määrätietoisesti. Rajallisten resurssien vuoksi on jouduttu valitsemaan tietyt viestintäkanavat, joita käytetään. Visuaalinen ilme on uudistettu, brändikirja on toteutettu ja määritelty kohderyhmät, joille on suunnattu räätälöityä viestintää. Pelastusopistoa oppilaitoksena on markkinoitu mm. sosiaalisen median kanavissa, apuna ovat olleet ns. someagentit eli Pelastusopiston opiskelijat. Tutkintoa esitteleviä videoita ja muuta videomateriaalia on uudistettu. Suurta yleisöä ovat palvelleet erityisesti Prontosta tuotetut tilastopalvelut, joita on hyödynnetty laajasti eri medioissa. Lisäksi Pelastusopiston henkilöstö on antanut runsaasti asiantuntijalausuntoja ja haastatteluja. Osalla Pelastusopiston henkilöstöä ovat omat tilinsä eri somekanavissa, joiden kautta tietoisuutta toimialasta on lisätty.

1.3.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan vaikuttavuus

Pelastusopiston jo laaja ja yhteiskunnallisesti merkittävä tehtäväkenttä laajeni merkittävästi vuoden 2019 alusta. Organisaatiouudistus ja uusien tehtävien integroiminen Pelastusopiston toimintaan ovat sujuneet erittäin hyvin. Henkilöstö on ollut sitoutuneesti mukana niin uuden haltuun ottamisessa kuin jo olemassa olevien toimintojen kehittämisessä toteuttaen erittäin ansiokkaasti Pelastusopiston perustoimintaa. Pelastusalan ammatillista koulutusta ei keskitetty Pelastusopistolle sisäministeriön 16.11.18 tekemän päätöksen ja siihen liittyvän muistion mukaisesti. Pelastajatutkinnon lisisisäänottomäärän valmistelutyö käynnistettiin.

Tutkintojen sisällöllinen kehittäminen käynnistettiin tähtäimenä 2030 + yhteiskunnan toimintaympäristö ja osaamistarpeet. Tutkintojen sisällöllisen kehittämisen lisäksi pedagoginen kehittämistä on tehty mm. Itä-Suomen yliopiston kanssa toteutetun Flippaus 2.0. -projektin myötä. Samoin digitalisaatioon liittyen mm. pedagogisesti harkittujen ja oppimista tukevien videoiden tuottaminen on ollut ansiokasta. Pelastusalan koulutusjärjestelmä uudistus ei käynnistynyt.

Pelastusopisto käynnisti siviilivalmiuden koulutuslinjan toiminnan vuoden 2019 alussa. Siviilivalmiuden yläkäsitteen alle rakentuvaa kansallista ja kansainvälistä toimintaa lähdettiin kehittämään järjestelmällisesti ja kehitys on ollut hyvää. Siviilivalmiuden koulutuslinjan varautumiskoulutuksessa toimintaa kehitettiin koulustarvekyselyn digitalisoimisella, kyselyn uudelleen aikatauluttamisella, sidosryhmäanalyysillä sekä koulutuspolun että oppimustavoitteiden selkeyttämisellä. Valmiutta lähettää asiantuntijoita ja muodostelmia kansainvälisiin tehtäviin on vahvistettu mm. päivittämällä Pelastusopiston valmiussuunnitelma ja testaamalla sitä sisäisessä table top -harjoituksessa. Harjoituksessa havaittiin useampia tulosohjaajan linjauksia ja resurssointia vaativia asioita. Kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijan koulutuspolkua ja koulutusten oppimistavoitteita on jäsennetty edelleen. Uudistettu kansainvälisen pelastustoiminnan peruskurssi, joka suunniteltiin kansainvälisen koulutuspolun aloittavaksi kurssiksi, järjestettiin ensimmäistä kertaa vuoden aikana. Vuoden aikana suunniteltiin ja käynnistettiin myös Pelastusopiston toimintaa tukemaan Finn Rescue Teamin uusi työryhmätoiminta. Myös yhteistyötä pelastuslaitosten kanssa kehitettiin pelastuslaitosten kansainvälisen toiminnan yhteyshenkilöverkoston kautta.

Työturvallisuuden harjoitusalueen (TTHA) toiminnot siirtyivät osaksi koulutus- ja opiskelijapalveluja. Alkuvuonna käynnistyi myös TTHA:n ESR-rahoitteinen kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on kehittää toimintaa vastaamaan erityisesti pk-yritysten tarpeisiin. Alueen kokonaiskehittäminen

linkittyä Pelastusopiston strategiatyöhön. Työturvallisuuden harjoitusalueita kehitetään tiiviissä yhteistyössä sopimusosapuolien (yritykset, julkistoimijat, toimialaliitot, oppilaitokset) kanssa.

Pelastusopiston sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmä, opetussuunnitelma sekä vastaavan kouluttajan koulutus ja kouluttajarekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019. Palaute on kokonaisuudessaan ollut erittäin positiivista. Koulutusjärjestelmää on kehitetty pitkäjänteisesti yhteistyössä kehittämisverkoston ja alan toimijoiden kanssa. Syksyllä 2019 järjestettiin Pelastusopiston TKI-palveluiden kanssa yhteistyössä sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän Road Show, jossa fokuksena oli saada selville järjestelmään kohdistuvat kehittämistoiveet. Tuloksia saamme alkuvuodesta 2020. Koulutuskokonaisuuksia kehitetään asteittain.

Tutkintokoulutusta toteutettiin suunnitelmien mukaan. Poliisiammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin AMK-koulutukseen liittyvien käytänteiden sopimista. Häätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen sisäänottoja nostettiin malliin 24+24 vastaamaan Häätäkeskuslaitoksen tarpeisiin. Kaksikielisen häätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kaksi lukukautta toteutettiin Kuopiossa ja opiskelijat valmistuivat joulukuussa.

KEJO-kenttäjohtamisjärjestelmän toiminnallisuutta testattiin, myös moniviranomaisyhteistyössä edelleen sekä sen opetuksellisen käyttöönoton suunnittelua jatkettiin. ERICA- ja KEJO-järjestelmien käyttöönotto mahdollistaa uudella tavalla tilannekeskusoppimis- ja toimintaympäristön kehittämisen mm. pelastustoimen ja ensihoidon johtamisen tueksi. Koulumaali-oppimisympäristöä on aktiivisesti kehitetty ja ylläpidetty sekä koordinoitu toimintaa pelastuslaitosten suuntaan. Tilanne- ja johtokeskustoiminta on vakiinnutettu osaksi koulustoittoa.

Pelastusopiston täydennyskoulutustarjontaa kehitettiin pelastusalan lisäksi myös muille viranomaisille ja elinkeinoelämän asiakasorganisaatioille sekä kansainvälisille toimijoille. Pelastusopiston kysyntä sisäisen turvallisuuden asiantuntijana on vahvaa.

Koulutus- ja opiskelijapalvelut olivat aktiivisesti mukana mm. seuraavissa kotimaisissa hankkeissa: Osaamisenkartoitusmalli Oka1 ja Oka2, RPAS Miehitettömät ilma-alukset pelastustoimessa, Palontutkimuksen oppimateriaali, Kohti tuloksellisempaa turvallisuusviestintää, Pelastuslaitosten ilmoitusmenettelyjen ja yhteistyöryhmien kehittämishanke, TOKEVA2020 sekä Savusukellusosaamisen kehittäminen Suomessa. Kotimaisen hanketoiminnan lisäksi kansainvälistä yhteistyötä on tehty kumppanina EU ModExLot3-kenttäharjoituksia järjestävän projektikonserktion jäsenenä. Pelastusopisto koordinoi UCPM SOPs -projektia, jonka tavoitteena oli parantaa ja yhdenmukaistaa EU:n pelastuspalvelumekanismien muodostelmien ja tiimien menettelytapaohjeita (Standard Operational Procedures, SOPs). Kansainväliseen pelastustoimintaan suunnattujen erityisresurssien hyödyntämistä kotimaan onnettomuustilanteissa selvitettiin edelleen Erityisresurssit suorituskykyinä -hankkeessa. Pelastusopiston panos eurooppalaisten pelastuspalvelu- ja kriisinhallintakeskusten verkosto (Network of European Hubs for Civil Protection and Crisis Management) -hankkeessa erityisesti koulutukseen liittyvissä osioissa oli merkittävä tuoden näkyvyyttä Unionin pelastuspalvelumekanismissa.

Pelastusopisto on ollut aktiivinen pelastusalan verkostotoimija eri ministeriöiden, viranomaistahojen, julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

1.3.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen vaikuttavuus

Pelastusopisto vastaa osaltaan pelastustoimen tutkimustoiminnan koordinoinnista Suomessa. Tutkimusjohtaja kuului sisäministeriön asettamaan Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistyöryhmään sekä pelastuslaitosten kumppanuusverkoston PelaTKI-ryhmään.

Kesäkuussa 2019 Pelastusopisto järjesti kansainväliset Pelastustoimen tutkimuspäivät. Seminaarin yhteydessä julkaistiin abstraktikokoelma ajankohtaisista tutkimus- ja kehittämishankkeista. Kesäkuussa 2019 julkaistaan ensimmäinen Pelastus- ja turvallisuustutkimuksen vuosikirja. Vuosikirjassa julkaistiin kahdeksan vertaisarvioitua artikkelia.

Pelastusopiston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelut (TKI) teki vuoden 2019 aikana tutkimuksia ja selvityksiä ministeriön pyynnöstä mm. hätäkeskuspäivystäjien vajeeseen, tutkintojen työelämävastaavuuteen ja sopimuspalokuntien koulutusjärjestelmä uudistukseen liittyvissä selvityksissä.

Pelastusopiston tavoitteena vuonna 2019 oli vahvistaa TKI-toiminnan ja koulutuksen yhteyttä. Tavoitteen toteuttamiseksi lisättiin opettajien ja opiskelijoiden osallistumista hankkeisiin. Vuoden aikana 16 opettajaa osallistui tutkimus- ja kehittämishankkeiden projektityöhön. Lisäksi useat opettajat antoivat asiantuntijuuttaan hankkeille. Vuoden aikana valmistui 10 päällystööpiskelijan tekemää Pelastusopiston hankkeeseen liittyntä opinnäytetyötä. Kolme päällystööpiskelijää oli palkattuina tutkimusapulaisiksi TKI-palveluihin. Hankkeisiin osallistui sisältöä tuottaen yhteensä 23 alipäällystö- ja päällystööpiskelijää. Koulutusjohtaja kuului TKI-johtoryhmään ja tutkimusjohtaja osallistui koulutuksen johtoryhmän kokouksiin, mikä mahdollisti mutkattoman tiedonvaihdon TKI-toiminnan ja koulutuksen välillä.

Vuonna 2019 Pelastusopiston TKI-toiminnan tavoitteena oli varmistaa TKI-toiminnan tuloksiin perustuva tiedon paras sopivuus toimialan käytäntöihin. Tämä varmistettiin osallistamalla opettajia sekä pelastuslaitosten ja muiden pelastusalan sidosryhmien edustajia hankkeisiin.

Hankevalmisteluissa verkostoiduttiin sidosryhmien kanssa. Kaikissa hankevalmisteluissa oli mukana pelastustoimen eri sidosryhmiä. Kaikissa hankkeissa varattiin resursseja ja rekrytoitiin Pelastusopiston palopäällystööpiskelijoita tutkimusapulaisiksi. Toimialan hankkeiden ohjaus- ja työryhmiin osallistumiset tarkasteltiin huolella ja päätettiin Pelastusopiston strategiaa ja tutkimusstrategiaa tukevasti.

Pelastustoimen tiedolla johtamista tuettiin Mittarit pelastuslaitosten prosessien toimivuuden arviointiin -hankkeessa, jota toteutettiin yhteistyössä sisäministeriön ja pelastuslaitosten kanssa.

Pelastustoimen tilastopalvelua kehitettiin vuoden 2019 aikana. Pelastusopiston TKI-palvelut osallistuivat vuosittaiseen pohjoismaiseen tulipalotilastoja kehittävään seminaariin lokakuussa Ruotsissa. Valtakunnallisia ja alueellisia tilastokatsauksia tehtiin säännöllisesti ja niitä julkaistiin avoimesti koko vuoden aikana sekä julkaisuina että mikrobloginä päivinä Twitterissä.

TKI-toiminnassa tehtiin säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä Viron Päästeametin kanssa. Pelastusopiston TKI-palvelut järjestivät säännöllisesti videopalavereita Päästeametin kanssa vuoden 2019 aikana. Päästeametin edustajat osallistuivat kesäkuun Pelastustoimen tutkijapäiville.

1.3.3 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Pelastusopistolla ei ollut siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

1.4.1.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan tuottavuus

Koulutettavapäiviä toteutui vuonna 2019 yhteensä 86 417, josta ammatillisen koulutuksen osuus oli 48 519 (talousarvioesityksen 2019 tavoite 48 150). Koulutettavapäivien kokonaismäärä nousi edellisvuodesta noin 6 %. Kansainvälisen pelastustoiminnan koulutettavapäivät olivat yhteensä 987, josta kehys-rahoituksella toteutettiin 240 (peruskurssi), arviomäärärahalla 493 ja projektirahoituksella 254. Koulu-tettavapäivät lisääntyivät pelastajakoulutuksessa, hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksessa ja alipääallystökoulutuksessa. Pakollista varautumiskoulutusta ei vuonna 2019 toteutettu (95 koulutettavapäivää vuonna 2018), muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivät nousivat 30,8 %. Täydennyskoulutuksen osalta julkisoikeudellisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivät lisääntyivät 37 %, budjettirahoitteinen täydennyskoulutus nousi 6,7 % ja liiketaloudellinen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivämäärä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 4300 koulutettavapäivää. AMK-koulutuksen koulutettavapäivämäärä laski 4,8 %. Luento- ja tuntiopetuksen määrä (ml. täydennyskoulutus) oli 7 400 h, joka oli 454 tuntia enemmän kuin vuonna 2018. Pelastusopiston oman opetushenkilöstön lisäksi käytettiin tuntiopettajia, joiden kautta saatiin myös vuorovaikutusta oppilaitoksen ja työelämän välille.

Henkilötyövuosikertymään vaikutti eniten Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinta -toiminnan siirtyminen 1.1.2019 alkaen sisäministeriön kirjanpitoyksikköön kansainvälisen pelastustoiminnan henkilöstön jäädessä samalla osaksi Pelastusopiston siviilivalmiuden koulutuslinjaa. Pelastusopiston henkilötyövuodet olivat 116, josta kansainvälisen pelastustoiminnan osuus oli 7,22. Vuoteen 2018 verrattuna (ilman kansainvälistä pelastustoimintaa) Pelastusopiston henkilötyövuodet nousivat 5,8 %. Nousu perustui sekä uusiin tehtäviin (mm. sopimushenkilöstön koulutusvastuu), lisääntyneisiin projekteihin että välttämättömiin opettaja- ja tukipalveluhenkilöstön rekrytointeihin.

Kansainvälisen pelastustoiminnan kehysrahoitus on hyvin rajallinen, eikä se mahdollista kaikkea toimintaa. Suurin haaste on virka-ajan ulkopuolisen varallaolojärjestelmän rakentaminen tarkoituksenmukaisella ja kustannustehokkaalla tavalla. Kansainvälisen pelastustoiminnan tulostavoitteiden mukaista toimintaa (harjoitukset, työpajat), on toteutettu osaltaan hankerahoituksella, mikä on parantanut tuottavuutta. Vuonna 2019 käynnissä olleissa ulkopuolisen rahoituksen hankkeissa ei järjestetty isoja harjoituksia tai koulutuksia, mikä näkyy osaltaan toteutuneiden koulutettavapäivien laskuna verrattuna aikaisempiin vuosiin. Vuoden 2019 aikana keskityttiin projektien sijaan strategisesti perustavaa laatua olevien ydintoimintojen vankistamiseen.

Taulukko 2. Tuottavuuden toteuma ja tavoite.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2019 %
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet *	946	895	991	948	- 4%
Koulutettavapäivät/ Opettaja *	1393	1 321	1459	1329	-9%

*Talousarvioesitys 2019

Toteutumatieta on laskettu seuraavasti:

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $86417 / 91,20 = 948$

Koulutettavapäivät/opettaja: $86417 / 65 = 1 329$

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet -suhdeluku oli 948, nousua edellisvuoteen verrattuna oli 6 %. TAE- tavoitteesta jäätin 4 %. Koulutettavapäivien määrä suhteessa opettajien määrään pysyi lähes vuodes 2018 tasolla, mutta TAE- tavoitteesta jäätin noin 9 %. Laskuun vaikutti pääasiassa pitkäaikaisten opettajien työajan kohdentuminen aiempaa enemmän muuhun kuin opetustyöhön, mikä puolestaan aiheutui muun muassa lisääntyneistä välttämättömistä kehittämishankkeista ja osallistumisesta erilaisiin asiantuntijatyöryhmiin (opetukseen käytetty työaika 2018 oli 68 % opettajan kokonaistyöajasta, vuonna 2019 62 %).

1.4.1.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen toiminnan tuottavuus

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tuottavuutta voidaan mitata hankkeiden määrää henkilötyövuosiin suhteutettuna. TKI-palveluissa henkilötyövuosia kertyi 12,7. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden määrä suhteessa tehtyihin henkilötyövuosiin laski hieman edellisvuoteen verrattuna, ollen 1,50.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

1.4.2.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen toiminnan taloudellisuus

Opiskelijakohtaiset vuosikustannukset ja koulutettavapäivähinnat ammatillisessa peruskoulutuksessa

Opiskelijakohtainen vuosikustannus ammatillisessa peruskoulutuksessa (pelastaja-, alipäällystö- ja hätäkeskuspäivystäjäkoulutus) oli 24 937 euroa, joka oli noin 6 % vähemmän kuin vuonna 2018. TAE-tavoite ylittyi noin 8 %. Koulutettavapäivän hinnaksi ammatillisessa peruskoulutuksessa muodostui 139 euroa, joka oli vuoden 2018 toteumaa alhaisempi, mutta ylitti kuitenkin talousarviotavoiteen noin 9 %. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että sekä koulutettavapäivähinnan että opiskelijakohtaisen vuosikustannuksen tavoite oli turhan optimistinen huomioiden yleinen kustannustason nousu, välttämättömät investoinnit sekä pedagogiseen ja muuhun kehittämiseen sekä uusien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen tarvittavat välttämättömät työaikainvestoinnit.

Pelastajakoulutuksen kokonaiskustannukset laskivat edellisvuodesta noin 6 %. Kustannusten laskuun vaikutti eniten se, ettei harjoitusalueelle investoitu ollenkaan vuonna 2019, ja myös muut harjoitus-

aluekustannukset laskivat (harjoitusaluekustannusten laskun vaikutus yhteensä 135 000 euroa). Harjoitusalueinvestoinnit kohdistuvat eniten juuri pelastajakoulutukseen. Lisäksi opettajien henkilöstö-kustannukset laskivat liittyen mm. siihen, että pelastajakoulutuksen vakituksia opettajia osallistui projekteihin, ja heidän tilalleen palkattujen uusien opettajien palkkakustannukset olivat alhaisemmat. Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen kustannukset nousivat 14 % hätäkeskuspäivystäjäopiskelijoiden sisäänottomäärän lisäyksen sekä Vaasan kaksikielisen alueellisen kurssin vuoksi. Alueellisten koulutusten järjestäminen tulee tämänhetkisen historiatiedon perusteella aina kalliimmaksi kuin Kuopiossa toteutettava koulutus.

Taulukko 2. Taloudellisuustavoitteet ja toteuma.

* Tavoite talousarvioesitys 2019	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2019
*Koulutettavapäivän hinta ammatillisessa peruskoulutuksessa	138	148	127	139	12
Koulutettavapäivän hinta AMK-koulutuksessa	91	93	N/A	95	N/A
*Opiskelijakohtainen vuosikustannus ammatillisessa peruskoulutuksessa	24 827	26 622	22 925	24 937	2 012
Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta	192	213	N/A	192	N/A
*Koulutuksen kokonaiskustannukset	10 806 794	11 231 182	12 200 000	11 461 861	-738 139
Koulutukseen käytetyt htv:t	87,29	90,93	N/A	91,20	N/A

AMK -koulutuksen koulutettavapäivähinta

Koulutettavapäivähinta AMK-koulutuksessa pysyi lähes edellisvuoden tasolla ollen 95 euroa (vuonna 2018 93 euroa). Koulutettavapäivän hinta lasketaan jakamalla AMK-koulutuksen kustannukset koulutettavapäivien lukumäärällä. AMK-koulutuksen kokonaiskustannukset laskivat noin 3 %. Koulutettavapäiviä kertyi vuonna 2019 yhteensä 25 977, joka oli 1314 päivää vähemmän kuin edellisvuonna. Koulutettavapäivien lasku aiheutui siitä, ettei vuonna 2019 aloittanut AMKA-ryhmää. Koulutettavapäivien väheneminen vaikutti koulutettavapäivähinnan lievään nousuun, vaikka kokonaiskustannukset laskivat.

Ammatillinen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta

Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivähinta oli 192 euroa. Ammatillinen lisäkoulutus käsittää Pelastusopiston toteuttaman varautumiskoulutuksen (pakollinen ja muu), ja täydennyskoulutuksen (kelpoisuuden tuottava 1 §, liiketaloudellinen 3 § ja budjettivaroin tuettu 4 §) kokonaisuudessaan. Ammatillisen lisäkoulutuksen kustannukset nousivat edellisvuodesta noin 4 % ja koulutettavapäivät vastaavasti nousivat noin 15 %. Nousua oli kelpoisuuden tuottavissa 1 §:n

mukaisissa sekä budjettivaroin tuetuissa 4 §:n mukaisissa koulutuksissa. Nk. muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivämäärä nousi 1310 päivällä. Varautumiskoulutuksen keskimääräiset koulutettavapäivähinnat ovat yleensä matalampia kuin täydennyskoulutuksien keskimääräiset hinnat koulutuksen sisällöllisen toteutuksen ja siitä aiheutuvien kustannusten erilaisuuden takia. Esimerkiksi suuri osa täydennyskoulutuksesta toteutetaan harjoitusalueella, jonka kustannukset ovat suhteessa korkeammat kuin yleensä luokka- tai vastaavissa tiloissa toteutetuissa varautumiskoulutuksissa.

Koulutuksen kokonaiskustannukset

Koulutuksen kokonaiskustannukset vuonna 2019 olivat 11 461 861 euroa, joka oli noin 2 % enemmän kuin vuonna 2018. Kustannuksissa ei ole huomioitu kansainvälisen pelastustoiminnan koulutuksen kustannuksia, jotka raportoidaan vielä vuodelta 2019 erikseen. Kustannusten nousuun vaikuttivat erityisesti alueellisen kaksikielisen hätäkeskuskoulutuksen toteutus, hätäkeskuspäivystäjäopiskelijoiden sisäänottomäärän lisäys, henkilöstökustannusten nousu ml. VES-korotukset sekä yleinen kustannustason nousu.

Taulukko 4. Muut taloudellisuuden tunnusluvut.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TOTEUMA 2019
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta	131	138	133
Opiskelijakohtainen käyttömeno amk-koulutuksessa	16 352	16 820	17 044
Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	238	254	260
Pakollisen varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	146	190	-
Muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	143	157	115

Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta lasketaan jakamalla koulutuksen kokonaiskustannukset koulutettavapäivien kokonaismäärällä. Koulutettavapäivän hinnassa ei ole huomioitu kansainvälisen pelastustoiminnan koulutuksen kustannuksia. Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta oli 133 euroa. Koulutettavapäivän hinta laski suurin piirtein vuoden 2017 tasolle. Pelastajakoulutuksen hinta laski 328 051 € pääasiassa harjoitusaluekustannusten alenemisen vuoksi. Päälystötutkinnon (AMK-koulutus) kokonaismenot olivat vuonna 2019 noin 2,46 miljoonaa euroa, laskua edellisvuoteen oli 90 447 euroa. Koska AMK-koulutuksen koulutettavapäivät laskivat, nousi AMK-koulutuksen opiskelijakohtainen käyttömeno kokonaiskustannusten laskusta huolimatta.

Täydennys- ja varautumiskoulutuksien koulutettavapäivähinnan muutoksiin vaikuttavat merkittävästi toteutettujen koulutuksien sisällölliset ratkaisut sekä se, kuinka paljon vuoden kuluessa toteutetaan kelpoisuuden tuottavaa, budjettivaroin tuettua ja liiketaloudellista koulutusta. Täydennyskoulutuksen (1 §, 3 § ja 4 §) kokonaiskustannukset ja koulutettavapäivät nousivat. Liiketaloudellisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivähinta nousi noin 8 % ollen 268 euroa, kun taas muun täydennys- ja varautumiskoulutuksen koulutettavapäivähinnat laskivat. Suurin lasku oli muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivähinnassa (-27 %). Muu varautumiskoulutus pystyttiin toteuttamaan aikaisempaa edullisimmin kokonaiskustannuksin samaan aikaan, kun myös koulutettavapäivät lisääntyivät.

1.4.2.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen taloudellisuus

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kokonaiskustannukset nousivat vuodesta 2018. Nousuun vaikuttivat sekä hankkeiden lisääntyminen että kansainvälisen pelastustoiminnan hankkeiden sisällyttäminen Pelastusopiston TKI-toiminnan raportointiin (aiemmin raportoitu erikseen osana Kriisinhallintakeskusta/kansainvälistä pelastustoimintaa). Kansallisia hankkeita oli puolet enemmän (21) kuin vuonna 2018 (14). Samalla TKI-toimintaan käytetyt henkilötyövuodet nousivat 8,61:sta 12,10 henkilötyövuoteen, mikä nosti henkilöstökuluja. Pronto-järjestelmän erillismenot kohosivat, koska järjestelmän ylläpito- ja kehittämiskustannukset nousivat. Järjestelmässä ilmenneisiin virheisiin ja korjaustarpeisiin reagoitiin, mikä lisäsi kustannuksia. Lisäksi aikaisempina vuosina tiedonkeruun kehittämistarpeiden kohdalla on odotettu korvaavan tietojärjestelmän tuleamista. Koska korvaavan tietojärjestelmän suunnittelukaan ei ole edennyt, lisääntyneen tiedonkeruun tarpeeseen on vastattu kehittämällä nykyistä järjestelmää.

Taulukko 5. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan taloudellisuus.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019
Taloudellisuus				
TKI-toiminnan kokonaiskustannukset	2 092 466	1 762 750	N/A	2 471 746
- josta Pronton erillismenot	399 932	409 517		425 693
Budjettivaroin tuetun TKI-toiminnan kustannukset	861 249	921 834	N/A	1 267 189
- josta erillismenot (kirjanpito)	631 530	527 361	N/A	603 660
Yhteisrahoitteisen TKI-toiminnan kustannukset	1 059 970	789 389	N/A	1 100 237
- josta erillismenot (kirjanpito)	516 271	446 185	N/A	672 696
Liiketaloudellisen TKI-toiminnan kustannukset	92 124	51 527	N/A	104 320
- josta erillismenot (kirjanpito)	18 334	6 060	N/A	17 878

1.4.2.3 Kansainvälisen pelastustoiminnan taloudellisuus

Kansainvälisen pelastustoiminnan koulutuksessa keskimääräinen kustannus per kurssilainen laski edellisvuodesta. Vaikka kansainvälisissä koulutuksissa pyrittiin kustannustehokkuuteen, ja säästöjä kertyi useassa koulutuksessa, ei tämä yksin riitä selittämään muuttuneita lukuja. Kustannusten laskuun on monia syitä. Ensinnäkin on merkittävää, tehdäänkö kunakin vuonna enemmän harjoittavaa vai luokkahuoneessa tapahtuvaa koulutusta. Vuoden 2019 aikana koulutukset painottuivat – toisin kuin edellisenä vuonna, jolloin läpiviettiin mm. ulkomailla järjestetty INSARAG-luokitteluharjoitus suurella määrällä osallistujia – suhteellisesti enemmän luokkahuoneessa tapahtuvaan koulutukseen. Vuonna 2019 osallistuttiin kansainvälisiin harjoituksiin, mutta pienimuotoisemmin TAST-ryhmällä sekä kevyellä USAR-tiimillä Barents Rescue -harjoitukseen. Vuonna 2019 toteutettiin vähemmän koulutusta projektien kautta, jolloin osallistujakohtaiset kustannukset ovat pienemmät, koska projektin rahoittajan ehdot, joihin liittyy kuluja, eivät rajoita koulutustapahtuman suunnittelua kustannustehokkaasti. Mikäli kiinteähintaisissa projekteissa järjestetään koulutus budjetoitua edullisemmin, kertyy erotus tuloksi, joka pienentää koulutuspäivän hintaa vuositasolla.

Taulukko 6. Kansainvälisen pelastustoiminnan taloudellisuus.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019
Kv-pelastuspalvelun kustannukset, €/vuosi, netto	1 438 767	1 350 836	n/a	1 233 514
Koulutuskustannukset, Kvpel, sis. yleiskulut	1 151 160	722 284	n/a	626 988
Keskimääräinen kustannus per kurssilainen Kvpel (enintään) kehys, arviomr, EU, ulkop.	2 892	3 783	n/a	1 250
Koulutettavapäivän keskimääräinen kustannus Kvpel sis. yleiskulut	789	1023	n/a	635

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu suoritteista, jotka muodostuvat sisäministeriön maksuperustepäätöksen (1047/2018) 1 §:n, 3 §:n ja 4 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita: 4 §:n mukaisia ns. budjettivaroin tuettuja suoritteita, jotka ovat valtion 75 % kurssipäivän hinnasta subventoimaa koulutusta, sekä 3 §:n mukaisia puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmansa. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (1 §), joille on maksuperusteasetuksessa (1047/2018) säädetty kiinteä hinta.

Taulukko 7. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoitteet ja toteuma.

*Sisäministeriön asetus (1047/2018)	TOTEUMA	TOTEUMA	TAVOITE	TOTEUMA	ERO TAVOITE/ %-yksikköä
	2017	2018	2019	2019	TOTEUMA 2019
Liiketaloudelliset, markkinahintaiset suoritteet	119 %	131 %	120 %	119 %	-1
Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet *	83 %	72 %	75 %	72 %	-3
Julkisoikeudelliset suoritteet *	62 %	54 %	54 %	73 %	19

Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet (4§)

Pelastusopiston maksullisista suoritteista annetun sisäministeriön asetuksen (1047/2018) 4 §:ssä todetaan, että *Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 36 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suoritteita, joiden kysyntää valtio haluaa lisätä ja joista Pelastusopisto perii asiakasmaksuna keskimäärin 75 prosenttia kurssin kuluista, ovat Pelastusopiston harjoitusalueella sovellettuina harjoituksina toteutettavat kurssit, joilla opetetaan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien miehistöltä vaadittavaa pelastustoiminnan ammattiteknistä osaamista. Pelastusopisto voi käyttää 1 momentin mukaisten suoritteiden kustannusten kattamiseen enintään 40 000 euroa vuodessa kuitenkin siten, että osallistujaa kohden voidaan käyttää enintään 550 euroa.*

Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden tuottoja vuodelle 2019 kirjattiin yhteensä 137 895 euroa. Tuotot nousivat vuodesta 2018 noin 8 %. Koulutusta toteutetaan pääasiassa julkiselle sektorille, mutta myös elinkeinoelämälle. Kurssitarjonnassa ei tapahtunut edellisvuoteen olennaista muutosta. Vuonna 2019 toteutettuja kursseja olivat mm. vaarallisten aineiden kurssi, täydentävät sammutusmenetelmät -kurssi, puomitikkaan kuljettajakurssi, hakkuutekniikka ja vaurioiden käsittely -kurssi, korkealla työskentelyn kouluttajakurssi ja raskaan kaluston tieliikennepelastus -kurssi. Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus pysyi vuoden 2018 tasolla ollen 72 %. Asetuksessa määritelty kustannuskatto (40 000 euroa) ylittyi 56 451 euroa. Budjettituettujen liiketaloudellisten suoritteiden koulutettavapäivähinta pysyi vuoden 2018 tasolla ollen 300 euroa.

Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet (3 §)

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavien liiketaloudellisten suoritteiden tuotot olivat 1 654 739 euroa. Liiketaloudellisten täydennyskoulutuksien kysyntä kohosi edellisvuodesta. Pelastusopisto pyrkii kehittämään koulutuksia vastatakseen entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Täydennyskoulutuksilla on ollut merkittävä taloudellinen merkitys Pelastusopiston toiminnan kokonaisrahoituksessa, mutta Pelastusopisto ei kykene kasvattamaan liiketaloudellista

täydennyskoulutusta siten, että tuotoilla voitaisiin kompensoida toiminnan rahoitukseen tehtyjä kehysleikkauksia, mikäli anottua lisärahoitusta kehyskaudelle 2021–2024 ei saada.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 119 %, joka oli lähes tavoitteen mukainen. Pelastusopiston koulutuksien kustannukset muodostuvat kursseille suoraan kohdistuvista kustannuksista ja niistä yleiskustannuksista, joita jaetaan Pelastusopiston kustannusajureilla myös liiketaloudelliseen täydennyskoulutukseen. Kustannusajureiden jakoperusteet (esimerkiksi koulutettavapäivät) vaihtelevat vuosittain, mikä vaikuttaa yleiskustannusten kohdentumiseen ja edelleen kustannusvastaavuuteen.

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä käsittää budjettivaroin tuetun ja markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan. Tuotot olivat yhteensä 1 792 634 euroa. Tuotot pienenevät edellisvuodesta noin yhden 1 % perustuen "Muu maksullinen toiminta" -tuottojen vähenemiseen. Kustannusvastaavuus laski edellisvuodesta 11 prosenttiyksikköä ollen 113 %.

Julkisoikeudelliset suoritteet (1 5)

Pelastusopiston järjestämiä julkisoikeudellisia kursseja olivat sopimuspalokunnan päällikkökurssit, sivutoimisen teollisuuspalopäällikön peruskurssi, sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutukset sekä vesisukelluskurssi. Julkisoikeudellisten kurssien hinnoittelusta on päätetty sisäministeriön asetuksessa Pelastusopiston maksullisista suoritteista. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot nousivat edellisvuodesta tuottojen kokonaismäärän ollessa 207 168 euroa. Kustannusvastaavuus nousi 19 prosenttiyksikköä ollen 73 %. Kustannusvastaavuutta paransivat maksuperusteasetuksen mahdollistama hinnankorotus, kursseille osallistuneiden määrän keskimääräinen lisääntyminen ja aiempaa parempi kustannustietoisuus.

Taulukko 3. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus.

	Budjetti- tuetut liiketa- loudelliset suoritteet (4 §)	Liiketa- loudelliset suoritteet (3 §)	Liiketa- loudellinen toiminta yhteensä	Julkisoikeu- delliset suoritteet (1 §)	Yhteis- rahoittei- nen toiminta
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan myyntituotot	137 895	1 214 412	1 352 307	204 008	
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	440 327	440 327	3 160	
TUOTOT YHTEENSÄ	137 895	1 654 739	1 792 634	207 168	1 041 855
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	7 382	7 382	1 455	99 476
Henkilöstökustannukset	47 124	377 147	424 272	95 312	817 015
Vuokrat	94	2 127	2 221	5 323	68 224
Palvelujen ostot	6 556	54 632	61 188	16 438	168 089
Muut erilliskustannukset	2 677	25 251	27 927	9 895	79 470
Erilliskustannukset yht.	56 451	466 539	522 990	128 423	1 232 274
KÄYTTÖJÄÄMÄ	81 444	1 188 200	1 269 644	78 745	-190 419
Maksullisen toiminnan osuus					
Yhteiskustannukset					
- tukitoimintojen kustannukset	41 929	271 939	313 868	84 870	345 922
- poistot	1 223	28 882	30 106	2 476	10 093
- korot	64	418	483	131	532
- muut yhteiskustannukset	91 567	622 599	714 165	69 145	77 788
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	134 783	923 838	1 058 622	156 622	434 335
Kokonaiskustannukset yhteensä	191 234	1 390 377	1 581 612	285 045	1 666 609
YLUÄÄMÄ (+)/ALUÄÄMÄ (-)	-53 339	264 362	211 022	-77 877	-624 754
Kustannusvastaavuusprosentti	72 %	119 %	113 %	73 %	63 %

Taulukko 4. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma.

	Julkisoikeudelliset suoritteet				Liiketaloudelliset suoritteet			
	2019	2019	2018	2017	2019	2019	2018	2017
(1000 e)	Toteutuma	Tavoite	Toteutuma	Toteutuma	Toteutuma	Tavoite	Toteutuma	Toteutuma
TUOTOT								
maksullisen toiminnan tuotot								
- maksullisen toiminnan myyntituotot	204	144	123	136	1 352	1 280	1 330	1 200
- maksullisen toiminnan muut tuotot	3				440	450	481	480
Tuotot yhteensä	207	144	123	136	1 793	1 730	1 811	1 680
KOKONAISKUSTANNUKSET								
Erilliskustannukset								
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	2	1	1	7	5	4	6
- henkilöstökustannukset	95	80	79	77	424	420	416	414
- vuokrat	5	4	4	4	2	6	5	5
- palvelujen ostot	16	13	12	11	61	50	44	40
- muut erilliskustannukset	10	5	4	4	28	28	25	21
Erilliskustannukset yhteensä	128	104	100	96	523	509	494	486
Osuus yhteiskustannuksista								
- tukitoimintojen kustannukset	85	55	50	53	314	260	256	261
- poistot	2	2	2	2	30	32	34	32
- korot	0	0	0	0	1	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	69	85	75	71	714	650	682	684
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	157	142	127	125	1 059	942	971	978
Kokonaiskustannukset yhteensä	285	246	227	221	1 582	1 451	1 465	1 465
KUSTANNUSVASTAAVUUS								
(tuotot - kustannukset)	-78	-102	-103	-85	211	279	346	215
Käytetty MPL 7.1 § mukainen hintatuki								
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN								
JÄLKEEN	-78	-102	-103	-85	211	279	346	215
Käytettävissä ollut MPL 7.1 § mukainen hintatuki								

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 5. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoite ja toteuma.

* Tavoite talousarvioesitys 2018	TOTEUMA	TOTEUMA	TAVOITE	TOTEUMA	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2018 %- yksikköä
	2017	2018	2019	2019	
Yhteisrahoitteinen toiminta *	53 %	50 %	51%	63 %	12

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 1 042 000 euroa. Tuotot nousivat edellisvuodesta noin 18 %. Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus käsitti Palosuojelurahastolta saatuja tuottoja liittyen Pelastusopiston hankerahoitukseen. EU:lta saatu rahoitus oli myös hankerahoitusta koskien mm. EU:n puiteohjelmien mukaisia hankkeita tai Pelastusopiston harjoitusalueen työturvallisuuden

harjoitusalue (TTHA) hanketta. Yhteisrahoitteisessa toiminnassa toiminnan tuottoihin vaikuttavat keskeisesti kunkin vuoden hankkeiden kokonaismäärä ja hankkeiden euromääräinen suuruus. Kustannusvastaavuudeksi kirjattiin 63 %, joka parani edellisvuoteen verrattuna 13 prosenttiyksikköä. Hankkeiden keskimääräinen omarahoitusosuus oli 37 %. Yhteisrahoitteisissa hankkeissa omarahoitusosuudet vaihtelevat ulkopuolisen rahoittajan tai hankkeen mukaan, mikä vaikuttaa myös osaltaan kustannusvastaavuuden vuosittaisiin vaihteluihin.

Taulukko 6. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (laskelma omarahoitusosuudesta).

(1000 e)	2019	2019	2018	2017
	Tavoite	Toteutuma	Toteutuma	Toteutuma
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	300	669	367	311
EU:lta saatu rahoitus	450	302	492	431
Muu valtiohallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	15	71	22	18
Tuotot yhteensä	765	1042	881	761
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	99	177	47
Henkilöstökustannukset	750	817	819	602
Vuokrat	50	68	63	35
Palvelujen ostot	150	168	146	153
Muut erilliskustannukset	150	79	212	84
Erilliskustannukset yhteensä	1 180	1231	1 417	921
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	250	346	270	404
Poistot	9	10	9	12
Korot		1	0	0
Muut yhteiskustannukset	70	78	74	104
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	329	435	352	519
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 509	1 666	1 769	1 440
OMARAHOITUSOSUUS	-744	-624	-888	-679
(Tuotot - Kustannukset)				
Omarahoitusosuus, %	49 %	37 %	50 %	47 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

1.5.1.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritettujen tutkintojen määrä oli tavoitteen mukainen. Vuonna 2019 valmistui kaksi alipäälystökurssia. Varautumiskoulutuksen koulutettavapäiväkertymä oli vuotta 2018 suurempi. Rajoitetun kelpoisuuden tuottavia vesisukelluskursseja järjestettiin Pelastusopistolla yksi, jonka lisäksi järjestettiin yksi vesisukelluskurssi alueellisesti liiketaloudellisena palvelutoimintana.

Pelastusopisto on erittäin vetovoimainen yhteistyökumppani. Liiketaloudellisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivämäärä ylitti tavoitteen. Myös liiketaloudellisen koulutuksen kannattavuutta on edelleen parannettu kustannustietoisuuden lisääntymisen ja prosessien kehittämisen kautta.

Kansainvälisen pelastustoiminnan koulutettavapäivien ja koulutettujen määrä pysyi vuonna 2019 toiminnan normaaleissa raameissa. Kansainvälisessä koulustoitinnassa osallistuminen harjoituksiin voi muuttaa vuotuisia koulutusmääriä huomattavasti. Esimerkiksi poikkeama vuodesta 2017 selittyy tavallista suuremmasta panostuksesta USAR -koulutukseen vuonna 2017, joka tehtiin liittyen vuoden 2018 USAR-muodostelman INSARAG -uudelleenarviointiin. Vastaavasti vuonna 2019 harjoitustoiminta keskittyi Ruotsin Barents Rescue 2019 -harjoitukseen pienemmällä määrällä asiantuntijoita. Samalla tavalla huomattavasti korkeampi lukema tehtäviin lähetetyissä asiantuntijoissa vuonna 2018 selittyy Ruotsin metsäpalotehtävillä, joissa Suomi oli aktiivinen.

Vuoden 2019 aikana kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoita lähetettiin maailmalle erilaisiin tehtäviin yhteensä yhdeksän kertaa. Alkuvuodesta yksi asiantuntija lähetettiin Georgiaan arviointi- ja neuvonantotehtävään, kaksi asiantuntijaa Mosambikiin ja kaksi Guatemalaan. Loppuvuodesta kohdemaana oli Albania, jonne lähetettiin logistiikka-asiantuntija kahteenkin eri maanjärjestykseen liittyen. Lisäksi Albaniaan lähetettiin kaksi asiantuntijaa aivan loppuvuodesta tukemaan YK:n UNDAC-tiimiä. Suurin osa vuoden 2019 tehtävistä toteutettiin EU:n pelastuspalvelumekanismen kautta, mutta myös IHP:n tehtäviin lähetettiin asiantuntijoita. Yleisimmät tehtävät olivat teknisen avun tukitiimin tehtäviä.

Taulukko 7. Tutkinnot, koulutettavapäivät ja kansainvälisen pelastustoiminnan suoritteiden määrät.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019	EROTUS/ TAVOITE 2019	EROTUS 2019/ 2018
1. TUTKINNOT	199	193	219	223	+4	+30
- AMK-tutkinnot	38	32	30	34	+4	+2
- Pelastusopiston tutkinnot	161	161	189	189	0	+28
Pelastajatutkinto	117	117	120	115	-5	-2
Häke -päivystäjä	23	24	32	34	+2	+10
Alipäällystötutkinto	21	20	40	40	0	+20
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT*	82607	81407	86980	87345*	n/a	5938
2.1 Tutkintoon johtava koulutus	69886	71103	73980	74496	+516	+3393
- josta AMK-koulutus	26978	27291	25470	25977	+507	-1314
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	12721	10304	13000	11863	-1137	+1559
- Varautumiskoulutus (1 §)	6218	4343	7100	5558	-1542	+1215
, josta pakollista						
väestönsuojelukoulutusta	63	95	0	0	0	-95
- Rajoitetun kelpoisuuden						
tuottava täydennyskoulutus	1090	980	1200	1342	+142	+362
- budjettivaroin tuettu						
täydennyskoulutus,	759	621	700	663	-37	+42
- liiketaloudellinen						
täydennyskoulutus	4654	4360	4000	4300	+300	-60
2.3. KVpel kehys, arviomääräraha, EU, ulkopuolinen	1762	1202	n/a	986	n/a	-216
3. MUUT KVPEL-indkaattorit						
Koulutettujen määrä, Kvpel kehys, arviomr. EU, ulkopuolinen	398	398	250	247	-3	-151
- joista naisia/miehiä	86/312	86/312		43/204		
Kvpel asiantuntijat valmiudessa	224	168	n/a	162	n/a	-6
- josta naisia / miehiä	26/198	22/146		22/140		
Kvpel asiantuntijoita tehtäviin	8	103	20	9	-11	-94
- joista naisia / miehiä	0/8	3/100		2/7		

* Koulutettavapäivämäärätavoite vuodelle 2019 ei sisältänyt vielä kansainvälisen pelastustoiminnan koulutettavapäiviä.

Tämän taulukon toteumaluvuissa ne on huomioitu.

1.5.1.2 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen hankkeet ja julkaisut

Kilpailu hanke- ja projektirahoituksesta kansainvälisissä rahoitushauissa on kiristynyt entisestään. Kansallisia yhteistyöhankkeita oli yksi enemmän kuin vuonna 2018 (Taulukko 17). Kansainvälisiä hankkeita oli seitsemän, mikä oli vähemmän kuin edellisenä vuonna. Julkaisujen määrä ylitti tavoitteen. Vuonna 2019 julkaisuja oli yhteensä 20.

Taulukko 8. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tuotokset.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019
Suoritteet				
Julkaisujen lukumäärä	23	13	19	20
Kotimaisten yhteistyöhankkeiden lukumäärä	19	18	NA	19
Kv. hankkeiden lukumäärä	10	12	NA	7

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

1.5.2.1 Koulutus- ja opiskelijapalvelujen palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tutkintokoulutuksen palaute, hakeneet, aloituspaikat sekä opiskelun keskeyttäminen

Pelastusopiston hakijaluvut olivat erittäin hyvällä tasolla huolimatta Ikäluokkien pienenemisestä ja hyvistä opiskelijoista käytävästä kovenevasta kilpailusta muiden oppilaitosten kanssa. Pelastusopistolla panostetaan edelleen tutkintojen markkinointiin. Häätäkeskuspäivystäjätutkinnon osalta jatkettiin hyvää yhteistyötä Häätäkeskuslaitoksen kanssa, mikä osaltaan ylläpitää erittäin hyviä hakijamääriä häätäkeskuspäivystäjätutkintoon. OPO-päivien paikkakunnalla on käynnistetty hyvä yhteistyö myös paikallisen pelastuslaitoksen kanssa.

Tutkintopalautteet ovat pitkälti edellisten vuosien hyvällä tasolla. Ammatillisen täydennyskoulutuksen palautteet osoittavat korkeaa tyytyväisyyttä opetuksen laatuun.

Kolmen edellisen vuoden ajalta on kaikilta opintojaksoilta kerätty systemaattisesti palautetta, mistä saadaan kattavasti tietoa tutkintojen ja koulutuksen kehittämiseksi pidemmällä aikavälillä. Keväällä 2019 pilotoitiin uusi tutkintojen työelämävastaavuuskysely, joka myös antaa erinomaista tietoa tutkintojen kehittämiseksi, myös jatkossa. TKI-palvelujen kanssa yhteistyössä analysoitiin tutkintopalautteet vuosilta 2013–2018, mistä edelleen on saatu arvokasta tietoa. Kattavaa palautetietoa hyödynnetään tutkintojen laajamittaisessa sisällöllisessä kehittämisessä.

Ammatillisen peruskoulutuksen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijat suorittavat liki poikkeuksetta tutkintonsa loppuun asti. Alhaiset keskeyttäneiden luvut viestivät osaltaan opiskelijavalinnan järjestelyjen onnistumisesta, opiskeluaikaisten kokemusten myönteisyydestä sekä opiskelijoiden henkisestä sitoutuneisuudesta sekä motivaatiosta pelastustoimen ja häätäkeskustoiminnan ammatteihin. Ammattikorkeakoulutuksen suorittamisprosentti on hyvä verrattuna myös yleisesti ammattikorkeakoulukenttään.

Kansallinen ja kansainvälinen siviilivalmius

Siviilivalmiuden koulutuslinjan toiminta käynnistettiin Pelastusopistolla vuoden 2019 alussa. Monipuolisella koulutus- ja harjoitustoiminnalla sekä kotimaassa että ulkomailla vastattiin kansallisiin ja kansainvälisiin haasteisiin. Monipuolisen varautumiskoulutuksen opiskelijapalautteen keskiarvo on hyvällä tasolla ja koulutustarvekyselyn digitalisointi sai hyvää palautetta. EU:n ja YK:n

asiantuntijoille ja muodostelmille asettamiin osaamisvaatimukseen pystyttiin vastaamaan sekä kasvattamaan kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijarosterin asiantuntijuutta monimuotoisiin onnettomuuksiin vastaamisessa. Siviilivalmiuden koulutusten vetovoima ja arviointi säilyivät pääosin hyvinä. Kansainvälisen pelastustoiminnan peruskurssin kautta toimintaan mukaan tuli lähes 50 uutta henkilöä eri puolilta Suomea, mikä luo uutta koulutustarvetta tulevaisuuteen. Rahoituksen ollessa rajallinen kansainvälisen pelastustoiminnan perustehtäviä tuettiin edelleen myös ulkopuolisen rahoituksen koulutusprojekteja toteuttamalla.

Taulukko 9. Laadunhallinta koulutuksessa.

	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TAVOITE 2019	TOTEUMA 2019	2019 Erotus: Tavoite/toteuma
Tutkintopalaute (päättävien kurssien opiskelijoiden kokonaisarviointi asteikolla 1-4), kokonaiskeskiarvo	3,34	3,38	3,08	3,30	+ 0,22
-pelastajan koulutusohjelma, ka.	3,32	3,46	3,08	3,41	+ 0,33
-alipäällystön koulutusohjelma, ka.	2,98	3,26	3,08	3,01	- 0,07
-häätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelma, ka.	3,43	3,41	3,08	3,49	+ 0,41
Täydennyskoulutus palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,72	3,69	3,50	3,69	+ 0,19
Varautumiskoulutuksen palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,48	3,51	3,5	3,56	+ 0,06
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat	3,80	5,84	5,0	6,38	+ 1,38
Ammatillisen peruskoulutuksen keskeyttämisprosentti/aloituspaikka	1,2	0,58	1,0	1,5	- 0,50
Ammattikorkeakoulutuksen keskeyttämisprosentti *laskettu läsnä olevan opiskelijamäärän mukaan	5,9	3,29	1,5	2,0	- 0,50

1.5.2.2 Tutkimus, kehittämis- ja innovaatiopalvelujen palvelukyky ja laatu

Pelastusopiston TKI-toiminta tuottaa tietoa koulutuksen, strategisen päätöksenteon ja pelastustoimen operatiivisen toiminnan tueksi. Palvelukykyä kuvaavana mittarina voidaan laskea hankkeiden määrää, joissa nämä kriteerit toteutuvat. Vuonna 2019 päätöksentekoa tukevia hankkeita oli kaiken kaikkiaan kahdeksan. Opettaja ja opiskelijoita osallistui yhteensä 11 hankkeeseen. Pelastuslaitosten kanssa yhteistyötä tehtiin 14 hankkeessa. Kaikilla osa-alueilla yhteistyö lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Pelastusopiston henkilöstörakenteeseen liittyviin tunnuslukuihin vaikutti keskeisesti Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinnan siirtyminen osaksi sisäministeriötä. Kriisinhallintakeskuksen kansainvälisen pelastustoiminnan toiminnot jäivät kuitenkin osaksi Pelastusopisto, mikä tasasi muutosta. Pelastusopiston henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet vähentyivät, joskin esimerkiksi koulutukseen (koulutus, koulutussuunnittelu ja opiskelijapalvelut) käytetyt henkilötyövuoden lisääntyivät edellisvuodesta noin 27 % ollen 78,5 (edellisvuonna 61,6 htv). Nousu aiheutuu pääasiassa siitä, että vuonna 2018 olleet rekryointivajeet saatiin paikattua ja sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän toteuttamiseen sekä hätäkeskuspäivystäjäkoulutukseen saatiin rekrytoitua lisäresursseja. Myös TKI -toiminnan henkilöstötyövuodet nousivat edellisvuodesta ollen 12,7 (8,1 htv vuonna 2018). Siviilikriisinhallinnan henkilöstön siirtyminen sisäministeriöön vaikutti henkilömäärän lisäksi eniten määräaikaisten osuuden pienenemiseen, keski-ikä nousemiseen sekä koulutustasoindeksiin alenemiseen.

Pelastusopiston henkilöstövoimavarojen hallintaan ja etenkin kehittämiseen saatiin loppuvuonna 2019 kauan kaivattu ensimmäinen resurssi, kun henkilöstösuunnittelija aloitti tehtävässään 11.11.2019 vuodelle 2020 myönnetyn lisärahoituksen turvin. Kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoiden nimittämiseen ja työnantajavelvollisuuksien hoitamiseen liittyviä valta-vastuusuhteita tarkasteltiin riskienhallinnan näkökulmasta ja todettiin, että toiminnassa on selkeitä ja välttämättömiä kehittämistarpeita. Pelastusopiston edustajat kutsuttiin mukaan sisäministeriön lainsäädäntövalmisteluun, jonka tarkoituksena on mm. selkeyttää asiantuntijoiden nimitys- ja rekryointiprosesseihin liittyviä vastuukysymyksiä.

Pelastusopiston työtyytyväisyysindeksi nousi ollen 3,45. Suhteellisen hyvästä indeksistä ja sen positiivisesta kehityksestä huolimatta Pelastusopistossa haluttiin saada tarkempaa tietoa erityisesti työn organisointiin liittyvistä haasteista, jotka näyttäytyvät VMBaron perusteella edellyttävän erityistä huomiota. Joulukuussa 2019 toteutettiin pilottina kysely tukipalveluihin ja TKI -toimintaan osallistuville tavoitteena kartoittaa tekijöitä, jotka toisaalta edistävät ja toisaalta estävät hyvän työn tekemistä. Lisäksi haluttiin tietää henkilöstön näkemyksiä yksikkökohtaisista esimiestoiminnan ja johtamisen kehittämistarpeista. Kysely laajennetaan koulutus- ja opiskelijapalveluihin keväällä 2020.

Pelastusopiston koulutustasoindeksi laski 5,7 % ollen 5,3. Lasku aiheutui pääasiassa korkeasti koulutetun siviilikriisinhallintahenkilöstön siirtymisestä sisäministeriöön. Koulutuspanostus näyttää raportin perusteella vähentyneen merkittävästi. Lukuun on kuitenkin suhtauduttava tietyllä varauksella, koska Pelastusopistossa on yhä haasteita kirjata koulutuspoissaoloja Kiekuun. Tähän ovat syynä mm. erilaisten koulutukseen ja kehittymiseen liittyvien poissaolokoodien runsaus, haaste määritellä, mikä koulutus/kehittyminen on mitäänkin sekä koodin "Amm.os.keh. ei työaikaa" harhaanjohtavuus (=ei työaikaa). Pelastusopistossa on panostettu tältä osin tiedottamiseen, mutta haaste on kuitenkin yhä olemassa. Pelastusopiston henkilöstöllä on kuitenkin hyvät mahdollisuudet kouluttautua tehtävän edellyttämällä tavalla ja esimerkiksi pedagogisten opintojen suorittamista tuetaan merkittävästi.

Virkistys- ja työkuoron edistämiseen liittyviä kustannuksia ei kaikilta osin ole laskettu eikä kohdennettu Kieku -poissaolotietojen kohdentamisen haasteiden vuoksi sekä sen takia, että tietyt tähän luokkaan kuuluvat laskennat (mm. palkkakulut) joudutaan laskemaan manuaalisesti.

Taloushallinnon resurssivajeiden vuoksi tätä laskentaa ei tehty 2019. Henkilöstöinvestoinnin yhteensä pysyivät kuitenkin edellisvuoden tasolla ollen 1899 €/htv (vuonna 2018 1907 €/htv).

Taulukko 10. Henkilöstövoimavarat (Lähde Tahti -järjestelmä)

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA									
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT Toimiala: Pelastusopisto		% 2017 osuus		% 2018 osuus		% 2019 osuus		vert. ed. vuoteen (%)	
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT									
henkilötyövuodet		128		130,0		116		-12,1	
henkilöstömäärä		130		133		128		-3,9	
naiset		46 35,4		48 36,1		39 30,5		-23,1	
miehet		84 64,6		85 63,9		89 69,5		4,5	
vakinaiset		96 73,8		99 74,4		103 80,5		3,9	
naiset		29 30,2		30 30,3		32 31,1		6,3	
miehet		67 69,8		69 69,7		71 68,9		2,8	
määräaikaiset		34 26,2		34 25,6		25 19,5		-36,0	
naiset		17 50,0		18 52,9		7 28		-157,1	
miehet		17 50,0		16 47,1		18 72		11,1	
kokoaikaiset		127 97,7		128 96,2		123 96,1		-4,1	
naiset		44 34,6		47 36,7		38 30,9		-23,7	
miehet		83 65,4		81 63,3		85 69,1		4,7	
osa-aikaiset		3 2,3		5 3,8		5 3,9		0,0	
naiset		2 66,7		1 20,0		1 20,0		0,0	
miehet		1 33,3		4 80,0		4 80,0		0,0	
keski-ikä		46,8		47,2		48,1		1,9	
naiset		44,4		44,6		46,6		4,3	
miehet		48		48,6		48,7		0,2	
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		82,3		82,5		83,2		0,8	
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi		7501567,9		7 819 449,8		7034054,5		-11,2	
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta		78,7		80		80,8		1,4	
välilliset työvoimakustannukset €/vuosi		2566856,1		2 586 115		2225959		-16,2	
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		52,0		49,4		46,3		-6,7	
2. TYÖHYVINVOINTI									
työtyytyväisyysindeksi				3,4		3,45		0,6	
lähdevaihtuvuus % *)		3,3		12,4		0		-100,0	
tulovaihtuvuus %		9,9		2,3		6,8		66,2	
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,8		0		0		0,0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv		5,3		4,6		4,5		-2,2	
työterveyshuolto €/htv *)		755,3		741,7		939,00		21,0	
3. OSAAMINEN									
koulutustasoindeksi		5,7		5,6		5,3		-5,7	
naiset		6,2		6,1		6,0		-1,7	
miehet		5,4		5,3		5,0		-6,0	
koulutus ja kehittäminen €/htv		1 194,2		802		704,1		-13,9	
koulutuspanostus työpäivää/htv		3,7		2,6		1,9		-36,8	

*) Tahti -järjestelmän vaihtuvuusluvut eivät saatavilla.

Sairauspoissaolot (työpäivää/htv) laskivat hieman edellisvuodesta ollen 4,5 tpv/htv. Samoin sairaustapausten määrä väheni edellisvuodesta 6,7 %. Työterveyshuollon kustannukset nousivat 26 %, mikä oli tietoinen panostus sekä tarkennettuihin työpaikkaselvityksiin ja biomonitorointeihin (savuallistumisen seuranta) että työergonomiatarkastuksiin. Pelastusopiston henkilöstöllä ei ollut yhtään yli 60 päivää kestänyttä sairauspoissaoloa. Suurin osa sairauspoissaoloista oli 1–3 päivän poissaoloja. Korvaavan työn mallia hyödynnettiin sekä työntekijän että työnantajan näkökulmasta onnistuneella tavalla.

Taulukko 11. Sairauden kesto. (Lähde Kieku)

Sairauden kesto (pv)	2017		2018		2019	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
1	77	44,25	76	36,02	79	41,36
2-3	68	39,08	104	49,29	81	42,41
4-10	22	12,64	24	11,37	21	10,99
11-60	5	2,87	6	2,84	10	5,24
61-90	0	0,00	0	0,00	0	0,00
91-180	2	1,15	0	0,00	0	0,00
yli 180	0	0,00	1	0,47	0	0,00
Yht.	174	100	211	100	191	100

Tapaturmia sattui viidelle työntekijälle ja tapaturmista aiheutui yhteensä 14 sairauspoissaolopäivää. Tapaturmat ja niiden syyt on käyty läpi asianmukaisesti. Yhdelle henkilölle sattui tapaturma, jossa olivat vakavamman loukkaantumisen ainekset, mutta tapaturmasta selviydyttiin lopulta lievillä vammoilla. Työsuojelupiiri tutki tapaturman ja totesi, että Pelastusopisto ja harjoitukseen osallistunut henkilöstö olivat toimineet turvaohjeiden mukaisesti. Pelastusopiston henkilöstö toteutti tapaturmaan liittyen myös tilannesimuloinnin, jonka avulla haluttiin yksityiskohtaista tietoa tapaturmaan mahdollisesti johtaneista tekijöistä. Simulointitulokset toimitettiin myös aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle. Tapaturman seurauksena Pelastusopistossa tarkennettiin korkealla työskentelyyn liittyviä turvallisuusohjeita. Vahinkotapahtumia (eli tapaturmia, josta ei hoitotarvetta) oli kaikkiaan 10, joista henkilökunnalle kaksi. Opiskelijoille sattui 16 tapaturmaa.

Taulukko 12. Tapaturmista aiheutuneet sairauspäivät. (Lähde Kieku)

Vuosi	Henkilö-työ-vuosia	Henkilöiden lkm	Poissaolo-tapauksia lkm	Tapaturmista aiheutuneet sairauspäivät			
				Yht.	Pv/tapaus	Pv/henkilö	Pv/henkilö-työvuosi
2017	128,30	6	1	10	10,00	1,67	0,08
2018	130,35	8	3	10	3,33	1,25	0,08
2019	115,65	5	2	14	7,00	2,80	0,12

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Pelastusopiston toiminnan rahoitus muodostui aikaisempien vuosien mukaisesti määrärahahehkyksistä, muista määrärahoista, maksullisen toiminnan tuotoista, vuokratuotoista, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, kaluston myyntituotoista ja muista tuotoista.

Koulutuksen varsinaiselle toimintamomentille (26.30.01.1) myönnettiin määrärahaa yhteensä 12 422 000 euroa, jossa on huomioitu Poliisiammattikorkeakoululle siirretty hallintopalvelumaksu 29 000 euroa. Kansainvälisen pelastuspalvelun momentille (26.30.01.3) myönnettiin yhteensä 450 000 euroa, muihin pelastustoiminnan toimintamenoihin (26.30.01.2) 300 000 euroa ja kansainvälisen pelastuspalvelun erityismenoihin momentille (26.30.20) arviomäärärahaa 770 000 euroa.

Viraston vuoden 2019 talousarviorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Määrärahakehykset vuodelle 2019:

26.30.01.1	Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	12 422 000
26.30.01.2	Muut pelastustoimen toimintamenot	300 000
26.30.01.3	Kansainvälinen pelastustoiminta	450 000
26.30.20	Erytymenot	770 000
		<u>13 942 000</u>

Taulukko 13. Määrärahat vuonna 2019

Määrärahat vuonna 2019	
SM:n myöntämät määrärahat	13 942 000,00
UM:n myöntämät määrärahat	25 000,00
VM:n myöntämät määrärahat	6 168,00
Kaikki myönnetyt määrärahat yhteensä	13 973 168,00

2. Muut määrärahan myöntöpäätökset momenteittain vuonna 2019

Ulkoministeriö myönsi Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön 25 000 euroa. Valtiovarainministeriö myönsi osaamisen kehittämiseen (koulutuskorvaus) 6 168 euroa.

<u>24.90.68</u>	UM	
30.9.2019	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	25 000,00
<u>28.60.12</u>	VM	
15.5.2019	Osaamisen kehittäminen	6 168,00

Muut määrärahan myöntöpäätökset yhteensä **31 168,00**

Maksullisen toiminnan tuotot nousivat edellisvuodesta 1 % ollen 3 178 787 euroa. Tuotot koostuivat pääasiassa täydennyskoulutustuotoista sekä yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista. Vuokratuottoja olivat mm. kurssihotellin majoitustuotot, käyttökorvaukset, vuokrat kuljetusvälineistä, koneista ja

laitteista. Kaluston myyntituotoiksi kirjataan pelastuskaluston myynnit kaluston uusimiseen liittyen. Vuosittaiset vaihtelut ovat tavanomaisia.

Taulukko 14. Pelastusopiston muu rahoitus.

Tulojakauma vuosina 2017 - 2019	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TOTEUMA 2019	Muutos -%
Maksullisen toiminnan tuotot	1 399 226	1 462 088	1 556 454	6 %
Vuokratulot	454 572	489 178	456 405	- 7 %
Kaluston myyntituotot	217 055	73 500	30 350	- 59%
Muut tuotot	1 010 237	1 123 995	1 135 578	1%
Yhteensä	3 081 089	3 148 762	3 178 787	1 %

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Pelastusopiston toiminnan menot laskivat 4 %. Pelastusopiston koulutuksen varsinaiset toimintamenot käsittivät kokonaismenoista valtaosan. Prosentuaalisesti suurimmat menoerät kokonaismenoista olivat henkilöstökulut (noin 42 %), palvelujen ostot (19 %) ja vuokramenot (20 %). Kustannusten yleiseen laskuun vaikutti eniten Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallintahenkilöstön siirtyminen sisäministeriön kirjanpitoyksikköön 1.1.2019 alkaen. Lisäksi alkuvuoden epävarmuus tulevien kehyskausien rahoituksesta (sekä tiettyjen, periaatteessa jo tehtyjen poliittisten päätösten pitävyydestä) johti tarkkaan ja varovaiseen taloussuunnitteluun sekä tiettyjen tavoitteiden toteutukseen liittyvien toimintojen siirtämiseen (esimerkiksi pelastajakoulutuksen keskittäminen).

Valtion virka- ja työehtosopimuksen (2018–2020) mukaisesti palkkoja korotettiin 1.4.2019 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus oli 0,75 %. Pelastusopisto pystyi monen säästövuoden jälkeen investoimaan kriittisimpiin pelastusajoneuvoihin ja -välineisiin sekä Pelastusopiston tekniseen infrastruktuuriin. Tämä vähensi vuosien varrella syntynyttä investointivelkaa sekä paransi kaluston käytettävyyttä ja opetuksellista ajantasaisuutta/ennakointia.

Taulukko 15. Pelastusopiston menojakauma.

Menojakauma vuosina 2017 - 2019	TOTEUMA 2017	TOTEUMA 2018	TOTEUMA 2019	Muutos -%
Henkilöstökulut	7 845 711	8 229 843	7 519 264	-9 %
Vuokrat	3 584 334	3 529 138	3 544 881	0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 130 442	1 976 776	1 744 946	- 12 %
Palvelujen ostot	3 650 256	3 603 216	3 352 319	- 7 %
Muut kulut	170 332	233 259	307 438	32 %
Matkakulut	559 414	752 017	461 068	- 39 %
Investointien hankintamenot	166 423	66 805	803 419	1103 %
Yhteensä	18 106 913	18 391 055	17 733 334	- 4 %

Koulutuksen varsinaisten toimintamenojen (26.30.01.1) siirtyväksi eräksi vuodelle 2020 kirjattiin 650 146,40 euroa. Siirtyvä erä sisältää laskennallisesti 350 000 euron osuuden talousarvioon 2019 myönnetystä 500 000 euron hätäkeskuspäivystäjäkoulutukseen myönnetystä lisärahoituksesta. Tämä huomioiden siirtyvä erä oli 300 146 euroa, joka on noin 2 % Pelastusopiston 2019 rahoituksesta. Koulutuksen varsinaisten toimintamenojen osalta siirtyvän rahan määrää voidaan pitää kohtuudella suunnitelman mukaisena.

Kansainvälisen pelastuspalvelun kehysrahoituksesta (26.30.01.3) siirtyi vuodelle 2020 yhteensä 164 387,36 euroa. Siirtyvä raha oli ennakoitua suurempi aiheutuen pääasiassa neljästä tekijästä: 1) tietyt projektit saatiin toteutettua ennakoitua alhaisemmilla kustannuksilla (UCPM SOPs, WFP ja ERSU yhteensä noin 84 000 euroa); 2) vuonna 2019 kansainvälisen pelastustoiminnan seuranta pyrittiin yhdenmukaistamaan Pelastusopiston muun toiminnan seurannan kanssa, mutta seurannassa ilmeni ongelmia ja inhimillisiä erehdyksiä (kahden projektin tuloutus yhteensä noin 56 500 euroa jäänyt huomioimatta; 3) toiminnassa edettiin vuoden viimeisellä kolmanneksella talouden näkökulmasta varovaisuuden periaatteella vuodelle 2020 haetun lisärahoituksen epävarmuuden vuoksi (noin 10 000 euroa); 4) vuoden 2019 kuuden kuukauden toimitilamenojen kohdennus kv-pelastustoimen momentille oli jäänyt tekemättä (28 000 euroa).

Muut pelastustoimen toimintamenot -momentilta (26.30.01.2) siirtyvää rahaa jäi 222 969,01 euroa ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön -momentilta (24.90.68) 24 828,81 euroa.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Sekä toiminnan tuotot että toiminnan kulut laskivat edellisvuodesta perustuen Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinta toimintojen siirtymiseen sisäministeriön kirjanpitoyksikköön 1.1.2019. Tältä osin laskelma ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen nähden. Siirtotalouden tuotot olivat Palosuojelurahaston hankerahoitukseen liittyviä tuottoja.

1.7.4 Tase

Taseen loppusumma oli 4 288 357 69 euroa. Taseen vastaavaa -puolella käyttöomaisuuserän tasearvot nousivat. Tämän mahdollisti Pelastusopistolle myönnetty lisämääräraha, jonka avulla pystyttiin investoimaan kriittisiin pelastusvälineisiin ja -ajoneuvoihin sekä Pelastusopiston tekniseen infrastruktuuriin.

Aineettomiin hyödykkeisiin muihin pitkävaikutteisiin menoihin sisältyivät Pelastusopiston A- ja F-rakennusten muutosrakentaminen ja B-rakennuksen muutosrakentaminen. Aineellisissa hyödykkeissä rakennelmat -erä käsitti Pelastusopiston harjoitusalueelle rakennettujen neutralointikatoksen, lentokonepalosimulaattorin ja monipalosimulaattorin. Rakenteet -erä käsitti harjoitusalueen ajoharjoitteluradan, vaarallisten aineiden maarakennustyöt ja konttikentän prosessiviemäröinnin. Koneet ja laitteet -erään kuului Pelastusopiston pelastuskalusto (sammutusautot, ambulanssit, muut autot, kontit ja perävaunut). Pelastusopiston vaihto-omaisuus oli Pelastusopiston harjoitusalueen raaka- ja polttoaineiden varastoarvo 31.12.2019. Lyhytaikaisissa saamisissa siirtosaamiset -erään luettiin Pelastusopiston projektien (ulkopuolinen rahoitus)

tilinpäätöskirjaukset. Taseen vastattavaa -puolella saadut ennakot -erä sisälsi Pelastusopiston projektien (ulkopuolinen rahoitus) liittyvät tilinpäätöskirjaukset. Ostovelat olivat hankintoihin liittyviä vielä erääntymättömiä ostovelkoja. Siirtovelkoihin kirjattiin Pelastusopiston lomapalkkavelat.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu Pelastusopiston sisäisen tarkastuksen ja laillisuusvalvonnan ohjeeseen (PeODno-2014-790) sekä Pelastusopiston hankinta-, materiaali-, omaisuudenhallinta- ja kalustosäätöihin.

Sääntöjen ja ohjeiden keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on Pelastusopiston sisäisen valvonnan organisointi ja vastuuttaminen. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa

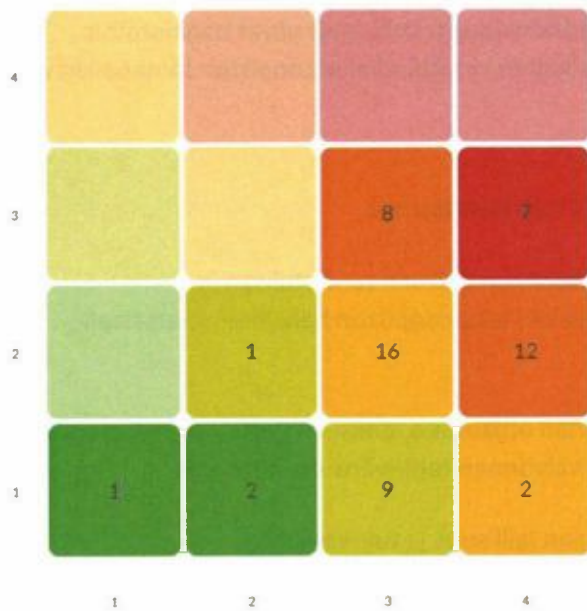
- Pelastusopiston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus;
- Pelastusopiston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen;
- oikeiden ja riittävien tietojen saanti Pelastusopiston taloudesta ja toiminnasta.

Työjärjestyksessä on määritelty johdon ja päälliköiden vastuut myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

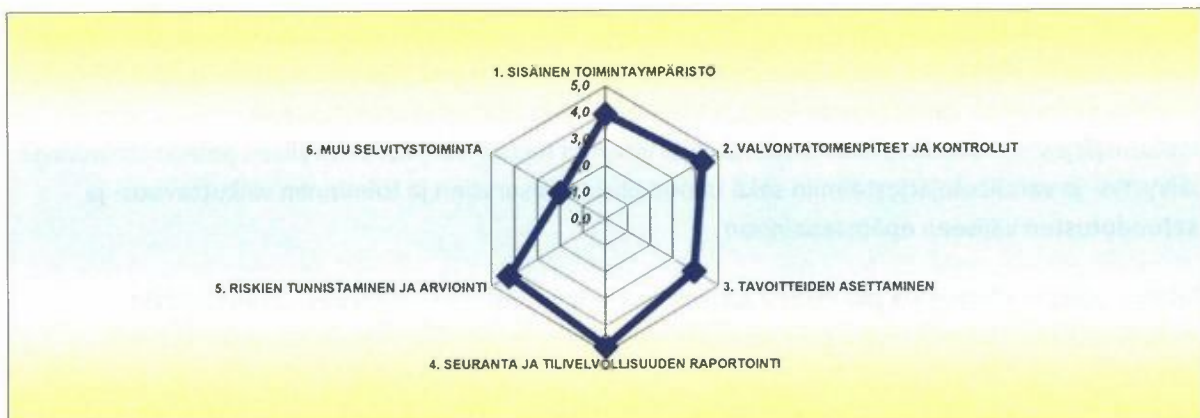
Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista, ja sisäinen valvonta on myös integroitu eri toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäisen tarkastajan virkaa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi perustaa noin sadan henkilön organisaatioon. Tietosuojavastaavan tehtävänä on valvoa ja edistää tietosuojaan liittyvien veloitteiden toteutumista. Uuden työntekijän perehdytyksessä painotetaan muun muassa virkapuhelinten, matkustuksen, ajoneuvojen ja taksien käyttöperiaatteita sekä asiakirjajulkisuuteen, tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviä kysymyksiä. Kaikki Pelastusopiston uudet työntekijät (ml. opiskelijat) suorittavat sekä tietoturva- että tietosuojan verkkokoulutuksen.

Pelastusopiston riskienhallintaa toteutetaan sisäministeriön ohjeiden ja työkalujen avulla. Pelastusopiston keskeisimmät riskit vuonna 2019 liittyivät henkilöstön ja opiskelijoiden toimimiseen riskialttiissa ympäristössä, hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen mahdollisten ulkoapäin tulevien muutosvaatimusten vaikutukseen koulutuksen laatuun ja ammatin arvostukseen, koulutusjärjestelmäuudistuksen toteutukseen liittyviin haasteisiin, kansainvälisen pelastustoiminnan päivystys- ja varallaolojärjestelmiin sekä taloudellisten resurssien ja toiminnan vaikuttavuus- ja laatuodotusten väliseen epätasapainoon.

Pelastusopiston strategisia päämääriä koskevien riskien riskitasot ilmenevät lukumäärittäin seuraavasta riskikartasta, jossa pystyakselilla on riskin todennäköisyys ja vaaka-akselilla riskin vaikutus:

Pelastusopiston vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä arvioitiin tammi–helmikuussa 2020 Sisäisen valvonnan arviointi -lomakkeella. Arviointiin osallistui neljä johdon ja esimiesten edustajaa sekä kolme organisaation erilaista vastuutehtävää hoitavaa virkamiestä. Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että arvio sisäisestä valvonnasta oli aiempia vuosia kriittisempää, joskin organisaation sisäiseen toimintaympäristöön liittyvä tarkastus ja valvonta arvioitiin pääosin hyvälle tai kiitettävälle tasolle. Suurimmat haasteet ja kehittämiskohteet liittyvät kansainvälisen pelastustoiminnan tehtäväkenttään kohdistuviin valta- vastuusuhteisiin, toiminnan resurssointiin ja operatiivisten tehtävien hoitamiseen suhteessa lain edellyttämiin velvoitteisiin (päivystys ja varallaolo) sekä toiminnan ohjaukseen. Muu selvitystoiminta -osuuden keskiarvot jäivät alhaisiksi sen vuoksi, että Pelastusopisto ei ole vielä tässä vaiheessa katsonut tarkoituksenmukaiseksi osallistua laatupalkintokilpailuun tai tehdä säännönmukaista ulkoista auditointia. Itsearviointissa ilmeni myös yksittäisiä tarpeita tarkastella tiettyjä valvonta- ja dokumentointiprosesseja aiempaa tarkemmin.

Kuva 1. Sisäisen valvonnan arvioinnin yhteenveto 2019.

Arviointi- ja vahvistuslausuma:

Olen arvioinut, täyttääkö Pelastusopiston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet, ja todennut, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat olennaisilta osiltaan riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet. Pelastusopiston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu edellä tässä luvussa kuvatulla tavalla. Tehdyn arvioinnin perusteella voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Pelastusopistossa eivät sisällä olennaisia puutteita.

Rehtori Mervi Parviainen

1.9 Arviointien tulokset

Sisäministeriö kohdisti Pelastusopiston toimintaan kolme tarkastusta: laillisuusvalvontatarkastuksen (12.11.2019), henkilöstö- ja työhyvinvointiasioiden laillisuusvalvontatarkastuksen (2.12.2020) sekä tietosuojatarkastuksen (25.4.2019). Laillisuusvalvontatarkastuksen mukaan Pelastusopiston laillisuusvalvonta oli tarkastuskohteiden osalta asianmukaisesti järjestetty ja erityisesti henkilötietojen käsittelyyn oli kiinnetty erityistä huomiota. Tarkastusraportissa todettiin, että Pelastusopiston on varmistettava, että prosessit toimenpiderekisteristä luovutettavien tietojen osalta ovat sellaiset, ettei rekisteristä luovuteta arkaluonteisia henkilötietoja tieteellistä tutkimusta varten. Henkilöstö- ja työhyvinvointiasioiden tarkastuksessa todettiin, että Pelastusopiston on kiinnitettävä erityistä huomiota johtamiseen ja erityisesti henkilöstöjohtamiseen. Toimenpiteet henkilöstöjohtamisen kehittämiseksi on huomioitu Pelastusopiston henkilöstön kehittämisen suunnitelmassa sekä työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa.

Sisäministeriö toteutti Pelastusopiston tietosuojatarkastuksen 25.4.2019. Tarkastusraportissa edellytettiin Pelastusopistoa tarkentamaan tietosuojavastuita, nimittämään uusi tietosuojavastaava sekä määrittelemään tietosuojaloukkausten käsittelytavan. Muilta osin tietosuoja-asiat todettiin asianmukaisiksi. Pelastusopisto nimitti uuden tietosuojavastaavan 1.12.2019 alkaen, tietosuojavastuut huomioidaan 2020 työjärjestyksessä ja tietosuojaloukkausten käsittelyprosessi kuvataan alkuvuonna 2020.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Pelastusopistolle saatettiin tieto, että virkasuhteessa ollut virkamies työskenteli samanaikaisesti toisessa organisaatiossa ilman valtion virkamieslain edellyttämää sivutoimilupaa. Tapaukseen liittyi myös muita väärinkäytösepäilyjä, minkä vuoksi asiasta tehtiin rikosilmoitus. Muita väärinkäytöksiä ei havaittu vuonna 2019.

2 Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	118 117,42	123 689	123 688,99	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	118 117,42	123 689	123 688,99	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	183 535,75	9 418	9 417,91	0,00	100
12.24.99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	79 873,73				
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	99 306,61	7 660	7 660,00	0,00	100
12.26.99.3. Muut tulot	99 306,61	7 660	7 660,00	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	4 355,41	1 758	1 757,91	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	301 653,17	133 107	133 106,90	0,00	100

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala	13 225 512,66	25 000	171,19	24 828,81	25 000,00	0,00	0,00	25 000,00	171,19	24 828,81
24.01.29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	56 153,90		0,00		0,00	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	56 153,90		0,00		0,00	0,00				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (K)	13 169 358,76		0,00		0,00	0,00				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	13 169 358,76		0,00		0,00	0,00				
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)		25 000	171,19	24 828,81	25 000,00	0,00		25 000,00	171,19	24 828,81
26. Sisäministeriön hallinnonala	18 544 730,78	15 868 846	14 445 671,03	1 037 502,77	15 483 173,80	385 672,20	1 845 686,89	15 017 686,89	13 980 184,12	1 037 502,77
26.01.04. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (S2)	1 657 000,00						0,00	0,00		0,00
26.01.04.2. SKH kot. valm. CMC (KPY)	1 657 000,00						0,00	0,00		0,00
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (S2)	3 000,00									
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	1 843 048,01	1 926 846	1 926 846,00		1 926 846,00	0,00				
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (S2)	14 103 400,00	13 172 000	12 134 497,23	1 037 502,77	13 172 000,00	0,00	1 845 686,89	15 017 686,89	13 980 184,12	1 037 502,77
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot (KPY)	13 368 400,00	12 422 000	11 771 853,60	650 146,40	12 422 000,00	0,00	1 580 742,63	14 002 742,63	13 352 596,23	650 146,40
26.30.01.2. Muut pelastustoimen toimintamenot (KPY)		300 000	77 030,99	222 969,01	300 000,00	0,00		300 000,00	77 030,99	222 969,01
26.30.01.3. Kansainvälinen pelastustoiminta (KPY)	735 000,00	450 000	285 612,64	164 387,36	450 000,00	0,00	264 944,26	714 944,26	550 556,90	164 387,36
26.30.20. Erityismenot (A)	938 282,77	770 000	384 327,80		384 327,80	385 672,20				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	6 220,00	6 168	6 168,00		6 168,00	0,00	0,00	6 168,00	6 168,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (S2)	6 220,00	6 168	6 168,00		6 168,00	0,00		6 168,00	6 168,00	0,00
Määrärahatiit yhteensä	31 776 463,44	15 900 014	14 452 010,22	1 062 331,58	15 514 341,80	385 672,20	1 845 686,89	15 048 854,89	13 986 523,31	1 062 331,58

3 Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma

Pelastusopiston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 556 454,30		1 462 088,19	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	456 404,75		488 850,24	
Muut toiminnan tuotot	<u>513 362,26</u>	2 526 221,31	<u>882 952,39</u>	2 833 890,82
TOIMINNAN KULLUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 744 945,51		2 206 561,65	
Varastojen lisäys (-) tai vähenmys (+)	-13 715,18		-10 320,80	
Henkilöstökulut	7 519 263,61		19 084 557,39	
Vuokrat	3 544 881,27		3 548 627,72	
Palvelujen ostot	3 352 318,53		3 876 370,91	
Muut kulut	625 286,12		2 650 921,96	
Poistot	560 922,56		637 357,42	
Sisäiset kulut	<u>142 981,04</u>	<u>-17 476 883,46</u>	<u>6 220,00</u>	<u>-32 000 296,25</u>
JÄÄMÄ I		-14 950 662,15		-29 166 405,43
RAHOITUSTUOTOT JA -KULLUT				
Rahoitustuotot	582,42		1 219,74	
Rahoituskulut	<u>-239,22</u>	343,20	<u>-33,55</u>	1 186,19
SATUNNAISET TUOTOT JA KULLUT				
Satunnaiset tuotot	268,25		47 643,80	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>268,25</u>	<u>-103 028,41</u>	<u>-55 384,61</u>
JÄÄMÄ II		-14 950 050,70		-29 220 603,85
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULLUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	7 641,17		0,00	
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnoilta	<u>644 343,49</u>	651 984,66	<u>367 682,03</u>	367 682,03
JÄÄMÄ III		-14 298 066,04		-28 852 921,82
TUOTOT VEROISTA JA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonsäverot	123 688,99		118 117,42	
Suoritettavat arvonsäverot	<u>-1 926 846,00</u>	<u>-1 803 157,01</u>	<u>-1 899 201,91</u>	<u>-1 781 094,49</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-KULLUJÄÄMÄ		<u>-16 101 223,05</u>		<u>-30 634 006,31</u>

4 Pelastusopiston tase

Pelastusopiston Tase

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	13 558,60		20 175,65	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>263 894,23</u>	277 452,83	<u>304 710,89</u>	324 886,54
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennemat	936 200,38		1 031 123,88	
Rakenteet	937 522,35		1 025 867,75	
Koneet ja laitteet	<u>1 144 005,13</u>	<u>3 017 727,86</u>	<u>670 805,91</u>	<u>2 727 797,54</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ		3 295 180,69		3 052 684,08
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	<u>86 031,48</u>	86 031,48	<u>72 316,30</u>	72 316,30
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	79 915,66		33 755,35	
Siirtosaamiset	790 750,04		600 457,32	
Muut lyhytaikaiset saamiset	23 695,16		25 250,29	
Ennakkomaksut	<u>12 784,66</u>	<u>907 145,52</u>	<u>13 100,44</u>	<u>672 563,40</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		993 177,00		744 879,70
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>4 288 357,69</u>		<u>3 797 563,78</u>

	1.1.2019-31.12.2019	1.1.2018-31.12.2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	3 922 479,10	3 922 479,10
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-3 359 196,02	-2 972 412,14
Pääoman siirrot	17 196 264,83	30 247 222,43
Tilikauden tuotto-/kulu/päämä	<u>-16 101 223,05</u>	<u>1 658 324,86</u>
		<u>-30 634 006,31</u>
		563 283,08
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Saadut ennakot	0,00	77 779,21
Ostovelat	1 109 023,38	1 036 172,50
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	147 607,61	472 097,98
Edelleen tilittävät erät	166 821,02	418 979,86
Siirtovelat	<u>1 206 580,82</u>	<u>2 630 032,83</u>
		<u>1 229 251,15</u>
		<u>3 234 280,70</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 630 032,83	3 234 280,70
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>4 288 357,69</u>	<u>3 797 563,78</u>

5 Liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14 Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat

Liite 15 Velan muutokset

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinnan toiminnot siirtyivät sisäministeriön alaisuuteen 1.1.2019. Siirrolla on vaikutusta Pelastusopiston kirjanpitoyksikön määrärahoihin ja niiden käyttöön sekä henkilötöyvuosiin. Muilta osin olennaisia muutoksia toiminnassa ei tapahtunut.

2. Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Ei ole asiaan liittyviä tapahtumia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 % yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Kertaerä on kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Opettajien vuoden 2018 ylityökorvaukset maksettiin alkuvuonna 2019, koska opettajien kokonaisvuosityöajan ylittävät tuntitoteumatiedot voidaan laskea ja vahvistaa vasta kalenterivuoden päätyttyä. Korvauksia maksettiin yhteensä 9 827 €. Muita asiaan liittyviä tapahtumia ei ollut.

5. Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.

Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinnan toiminnot siirtyivät sisäministeriön kirjanpitoyksikköön 1.1.2019 alkaen. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet -momentti (26.01.04.2) sekä UM:n momentti 24.10.21.01 ovat poistuneet Pelastusopiston tilinpäätöksestä. Muilta osin tiedot ovat vertailukelpoisia.

6. Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Ei olennaisia tapahtumia.

Liite 2. Nettotuetut tulot ja menot

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettotuetut tulot ja menot

Kokemien numero ja nimi	Tilinpäätös 2018		Tilivuosi 2019 (TA + LTA)		Tilinpäätös 2019		Verotus- Tilinpäätös	Siirtovälikauden koskevat lyödennäköiset				
	Erä	Nettomeno	Erä	Nettomeno	Erä	Nettomeno		Edellisestä vuodesta siirretty määrärahat	Käytännössä vuonna 2019	Kyhyä vuonna 2019 (pl. perustukset)	Suoritetty seuravalle vuodelle	0,00
26.01.04 Siirtovälikauden koettujen vaikutteiden (Siirtovälikauden 2 v)	Erä	1 724 915,41	Erä	67 915,41	Erä	17 179 037,01	0,00	0,00	17 146 896,52	0,00	0,00	0,00
	Erä	1 657 000,00	Erä	1 657 000,00	Erä	16 340 567,48	0,00	0,00	17 146 896,52	0,00	0,00	0,00
26.30.01 Pelastusopiston toimintameno (Siirtovälikauden 2 v)	Erä	17 179 037,01	Erä	3 075 637,01	Erä	13 172 000,00	0,00	0,00	13 980 184,12	0,00	0,00	0,00
	Erä	14 103 400,00	Erä	14 103 400,00	Erä	13 172 000,00	0,00	0,00	13 980 184,12	0,00	0,00	0,00

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	6 337 017,01	16 280 147,34
Palkat ja palkkiot	6 182 790,81	16 225 602,54
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	154 226,20	54 544,80
Henkilösivukulut	1 182 248,00	2 804 410,05
Eläkekulut	1 082 502,57	2 617 372,54
Muut henkilösivukulut	99 744,03	187 037,51
Yhteensä	7 519 263,81	19 084 557,39
Johdon palkat ja palkkiot, josta	242 892,58	235 485,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisekut ja muut taloudelliset eräät	0,00	0,00
Johdo	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio t 2019	Maararahatarve 2020	Maararahatarve 2021	Maararahatarve 2022	Maararahatarve myöhemmin	Maararahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	3 046 840,00	2 909 732,00	1 356 092,86	1 376 434,25	2 233 530,89	7 875 790,00

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Liite 15: Velan muutokset

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

1.1.2019 avaavan taseen sekä vuoden 2018 vertailutietojen laatimisen periaatteet

Pelastusopisto on toiminut vuoden 2019 kirjanpitoyksikkönä. Tilinpäätöksen 2019 laatimisen periaatteet poikkeavat vuodesta 2018 siltä osin, että Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallinnan toiminnot siirtyivät sisäministeriön kirjanpitoyksikköön 1.1.2019 alkaen. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet -momentti (26.01.04.2) sekä UM:n momentti 24.10.21.01 ovat poistuneet Pelastusopiston tilinpäätöksestä. Muilta osin tilinpäätöksen laatimisen periaatteet ovat edellisvuoteen vertailukelpoisia.

Tase

Tilikauden taseen tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2018 tietoihin nähden huomioiden kuitenkin edellä mainittu Kriisinhallintakeskuksen siirto.

Tuotto- ja kululaskelma

Tilikauden tuotto- ja kululaskelman tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2018 tietoihin nähden huomioiden kuitenkin edellä mainittu Kriisinhallintakeskuksen siirto.

Talousarvion toteumalaskelma

Talousarvion toteumalaskelmalla esitetään kirjanpitoyksikön 220 talousarviokirjanpidon toteumatiedot.

Tilinpäätöksen liitteet

Tilinpäätöksen liitetietojen laskentaperusteissa ei ole tapahtunut muutoksia huomioiden kuitenkin edellä mainittu Kriisinhallintakeskuksen siirto.

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan hyväksyminen.

Olen tänään hyväksynyt Pelastusopiston vuoden 2019 tilinpäätöksen.

Kuopiossa 19.2.2020

Mervi Parviainen
rehtori

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä __.__.2020
